

2013

Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ: ΣΔΟ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΙΑΤΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΟΝΟΜ/ΝΥΜΟ: ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Α.Μ. 8189

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ Α.Μ. 8026

**[ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ-
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ
ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ]**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ.....
  - 1.1 ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ.....
  - 1.2 ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....
  - 1.3 ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΣΤΟ ΕΥΡΩ.....
2. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ.....
  - 2.1. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ.. .....
    - 2.1.1. ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ, ΟΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-ΔΑΝΙΑΣ.....
  - 2.2. Η ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΜΕ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ.....
    - 2.2.1. Η ΥΠΑΓΩΓΗ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΜΕΛΟΥΣ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ .....
    - 2.2.2. Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ.....
  - 2.3. ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ, ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΠΡΕΛΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΕΣΚΤ.....
    - 2.3.1. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....
    - 2.3.2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΟ ΕΣΚΤ.....
    - 2.3.3. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ.....
    - 2.3.4. ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....
  - 2.4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΜΣΙ Π ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ.....

2.4.1. ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΣΙ ΙΙ.....	
2.4.2. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΣΙ ΙΙ.....	
2.5. ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ – EUROPLUS	
3. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε. ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ.....	
3.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 5ΕΤΙΑ.....	
3.2. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ Η ΕΚΤ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ- ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.....	
4. Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ.....	
4.1. ΣΕΝΑΡΙΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ.....	
4.2. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΥΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΑΠΟΧΩΡΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ.	
-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως βασικό αντικείμενο το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν ανήκουν στην ευρωζώνη. Αρχικά γίνεται μια ιστορική αναδρομή για το πως φτάσαμε στην δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης(ONE) και κατά συνέπεια αναλύονται τα τρία στάδια της. Πιο συγκεκριμένα γίνεται αναφορά στα κριτήρια σύγκλισης για την ολοκλήρωση του τρίτου σταδίου της ONE και την εισαγωγή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης(ΕΕ) στο ευρώ. Στην κύρια ενότητα γίνεται εκτεταμένη αναφορά για τα κράτη μέλη με παρέκκλιση όσον αφορά το νομικό καθεστώς των κρατών μελών χωρίς ευρώ καθώς επίσης και αυτών που έχουν δυνατότητα μη συμμετοχής σε αυτό. Παρουσιάζεται ακόμη η διαδικασία υπαγωγής ενός κράτους μέλους με παρέκκλιση όπως και η διαδικασία κατάργησης του από το καθεστώς αυτό με σκοπό την ένταξη του στην Νομισματική Ένωση. Έπειτα αναλύεται το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.) το οποίο αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ΕθνΚΤ) των κρατών μελών της ΕΕ, όπως και ο νέος Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών(ΜΣΙ) ο οποίος συνδέει τα νομίσματα των κρατών-μελών που βρίσκονται εκτός ζώνης ευρώ, με το ευρώ. Τέλος θεωρήσαμε σωστό να επεξεργαστούμε την περίοδο της οικονομικής κρίσης εντός και εκτός Ευρωζώνης καθώς και το πραγματικό αντίκτυπο αυτής στα κράτη μέλη της ΕΕ. Μετά από μια τέτοια κρίση είναι προφανές πως το μέλλον της Ευρωζώνης είναι αβέβαιο, οπότε κάνουμε μια μικρή αναφορά στα σενάρια που μπορεί να διαμορφώσουν το μέλλον της.

1. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ

1.1. ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος είχε αφήσει την Ευρώπη διαιρεμένη σε δύο πολύ διαφορετικές ομάδες κρατών. Από την μία, στην Ανατολική Ευρώπη, η Σοβιετική Ένωση, είχε φτάσει να ικανοποιούνται οι βασικές ανάγκες, παρ' όλες τις υλικές καταστροφές κατά τη διάρκεια του πολέμου και των πολεμικών επεμβάσεων για την καταστροφή της. Από την άλλη, η Δυτική Ευρώπη, στα κράτη της οποίας παρά την ανάπτυξη του καπιταλισμού, η οικονομική κατάσταση των λαών της ήταν άσχημη, με αποτέλεσμα ούτε οι βασικές ανάγκες να μην ικανοποιούνται.

Κατά τον Δυτικό πολιτισμό, η ανάπτυξη της Σοβιετικής ένωσης σε "αλαζονική υπερδύναμη" όπως την ονόμαζαν, αποτελούσε από την μία απειλή και από την άλλη το βασικό κίνητρο για την Ευρωπαϊκή ενοποίηση. Εκείνη τη χρονική περίοδο ξεκινάει μία αναζήτηση ενοποίησης που να ανταποκρίνεται **στο επίπεδο εμπορίου, καθώς δεν έφταναν οι μέχρι στιγμής ενώσεις για τις χώρες που ήταν κατεστραμμένες οικονομικά και αποζητούσαν μία μέθοδο που θα συνδύαζε την απελευθέρωση του εμπορίου με την οικονομική ολοκλήρωση.** Ακολουθούν συνοπτικά τα βήματα της ενοποίησης:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1:

Από 6 σε 27 μέλη, και περισσότερα

- Αρχικά, έξι χώρες – το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες – ίδρυσαν το 1951 την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, και στη συνέχεια την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας το 1957.

Από τότε έχουν πραγματοποιηθεί πέντε διαδοχικές διευρύνσεις:

Το 1973, προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Το 1981 προσχώρησε η Ελλάδα.

Το 1986, η Ισπανία και η Πορτογαλία.

Το 1995, η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία.

Το 2004, προσχώρησαν η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβενία και η Σλοβακία. Αυτή η τελευταία ήταν μία ιστορική διεύρυνση καθώς σήμανε και την επανένωση της Ευρώπης μετά από χωρισμό δεκαετιών.

Η διαδικασία επανένωσης ολοκληρώθηκε την 1η Ιανουαρίου 2007 με την προσχώρηση της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας.

Ο ορισμός της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης (ONE): **«είναι ένα προηγμένο στάδιο πολυεθνικής ολοκλήρωσης το οποίο προϋποθέτει μια κοινή νομισματική πολιτική και στενά συντονισμένες οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών. Η ONE πρέπει να θεμελιώνεται πάνω σε μια κοινή αγορά προϊόντων και υπηρεσιών αλλά είναι η ίδια απαραίτητη για την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς, γιατί οι μεταβολές των ισοτιμιών των νομισμάτων των κρατών μελών μιας κοινής αγοράς παρεμποδίζουν τις μεταξύ τους συναλλαγές, την αλληλοδιείσδυση των αγορών κεφαλαίων και επομένως τις διασταυρωμένες επενδύσεις.»**(βλέπε σχετικά)

Η βάση της ενιαίας λογιστικής και μετρικής μονάδας, του ενιαίου νομίσματος, φέρει σημαντικά αποτελέσματα, σε σχέση με τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων, την αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών. Ενισχύει την ανάγκη που προκύπτει από την αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών-μελών σε μια κοινή αγορά, της υποτίμησης ή ανατίμησης του εθνικού νομίσματος, που μπορεί να αποφέρει αύξηση εξαγωγών ή αντίστοιχη μείωση τους. Το ίδιο ισχύει με τις νομισματικές διακυμάνσεις, που μπορούν να παραβιάσουν τις επενδύσεις. Επί προσθέτως, μπαίνουν

- Σχετικά: Νίκος Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση-Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική, Κεφάλαιο 7: «Οικονομική και Νομισματική Ένωση»

οι συνέπειες της ημι-ολοκλήρωσης ή και ατελούς ολοκλήρωσης, που μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές αστάθειες αλλά και μακροχρόνια δυσβάστακτες καταστάσεις για τις οικονομικές πολιτικές των κρατών-μελών.

Αντιπαραθετικά, τα πιθανά κόστη από τη συμμετοχή στην ΟΝΕ και στο κοινό νόμισμα είναι εξίσου σημαντικά, με το κύριο να είναι η αδυναμία να χρησιμοποιεί το εργαλείο της αυτόνομης συναλλαγματικής πολιτικής ως μηχανισμό τέτοιο που να προσαρμόζει αλλά και να διορθώνει τις οποιεσδήποτε οικονομικές ανισορροπίες ένα κράτος μέλος που υιοθετεί το ενιαίο νόμισμα.

ΠΗΓΕΣ:

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΦ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ, ΑΘΗΝΑ 2006.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ-ΔΙΚΑΙΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΝΙΚΟΣ ΜΟΥΣΗΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2005.

1.2. ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Υπάρχουν χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ διότι δεν πληρούν τα κριτήρια εισόδου και προσχώρησης στην Ένωση. Όταν μια χώρα πληρεί όλα τα κριτήρια που ορίζει ΕΕ τότε γίνεται μέλος της. Το ίδιο συμβαίνει και με την ευρωζώνη καθώς τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν συμμετέχουν σ' αυτή συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις υιοθέτησης του ευρώ.

Στην ευρωζώνη περιλαμβάνονται κράτη μέλη της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα, χωρίς να σημαίνει πως καταργείται η συνθήκη, σύμφωνα με την οποία «όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να προσχωρήσουν στην ευρωζώνη μόλις συγκεντρώσουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, με εξαίρεση τη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο που έχουν διαπραγματευθεί "ρήτρα μη συμμετοχής", η οποία τους επιτρέπει να παραμείνουν εκτός της ευρωζώνης». Ένα από τα κράτη μέλη που βρίσκεται κοντά στην υιοθέτηση του κοινού νομίσματος είναι η Σουηδία αλλά δεν συγκεντρώνει ακόμη όλες τις σχετικές προϋποθέσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2:

ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΔΙΟ από την 1η Ιουλίου 1990	Πλήρης απελευθέρωση των συναλλαγών κεφαλαίου
	Αυξημένη συνεργασία μεταξύ των κεντρικών τραπεζών
	Ελεύθερη χρήση του ECU (Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα, πρόδρομος του ευρώ)
	Βελτίωση της οικονομικής σύγκλισης
ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΔΙΟ από την 1η Ιανουαρίου 1994	Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ)
	Απαγόρευση της χορήγησης δανείων από τις κεντρικές τράπεζες στον δημόσιο τομέα
	Αυξημένος συντονισμός των νομισματικών πολιτικών
	Ενίσχυση της οικονομικής σύγκλισης
	Η διαδικασία που οδηγεί στην ανεξαρτησία των εθνικών κεντρικών τραπεζών θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών
	Προπαρασκευαστικές εργασίες για το Τρίτο Στάδιο
ΤΡΙΤΟ ΣΤΑΔΙΟ από την 1η Ιανουαρίου 1999	Αμετάκλητος καθορισμός των συντελεστών μετατροπής
	Εισαγωγή του ευρώ
	Άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
	Έναρξη ισχύος του ενδοκοινοτικού μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ ΙΙ)
	Έναρξη ισχύος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης

ΠΗΓΗ: [HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/HISTORY/EMU/HTML/INDEX.EL.HTML](http://www.ecb.int/ecb/history/emu/html/index.el.html)

Το Πρώτο Στάδιο της ΟΝΕ

Το πρώτο στάδιο της ΟΝΕ βασίστηκε πάνω στην Έκθεση Delors¹, σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε τον Ιούνιο του 1989 ότι το πρώτο στάδιο υλοποίησης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης θα ξεκινούσε την 1η Ιουλίου 1990. Η ημερομηνία αυτή σήμανε και την κατάργηση όλων των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων ανάμεσα στα κράτη μέλη και κατ'επέκταση την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς την 1η Ιανουαρίου 1994.

Επιτροπή των Διοικητών: Παραπάνω αρμοδιότητες πέρασαν στην ευθύνη της Επιτροπής των Διοικητών των Κ.Τ. των κ-μ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η οποία να σημειωθεί ο ολόενα και πιο συστατικός ρόλος της από την σύσταση της τον Μάιο του 1964. Το Συμβούλιο τη 12^η Μάρτη 1990 καθόρισε μετά απόφασης του ίδιου τις αρμοδιότητες αυτές, οι οποίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τη διεξαγωγή διαλόγου-συμβουλευτικής με τη μορφή των διαβουλεύσεων αλλά και τη προώθηση του συντονισμού στον τομέα της νομισματικής πολιτικής των κρατών μελών, υπό τη βασική επιδίωξη της επίτευξης της σταθερότητας των τιμών.

Λόγω του σύντομου χρονικού διαστήματος και την πολυπλοκότητα των καθηκόντων, η Επιτροπή των Διοικητών ανέλαβε και τις προπαρασκευαστικές εργασίες για το Τρίτο Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ). Πριν απ' όλα χρειαζόταν να συγκεκριμενοποιηθούν όλα τα ζητήματα εκείνα που θα έμπαιναν υπό εξέταση σε αρχικό στάδιο, με πρόγραμμα ως τα τέλη του 1993, καθώς και να προσδιοριστούν όλα εκείνα τα καθήκοντα που θα απασχολούσαν τις σχετικές υποεπιτροπές και ομάδες εργασίες, για την ολοκλήρωση του σκοπού της σύστασης τους.

Νομική Προετοιμασία: Κρίθηκε απαραίτητη η άμεση αναθεώρηση της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (η "Συνθήκη της

---

¹ Τον Ιούνιο του 1988, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Ανόβερο της Γερμανίας, που έχει συσταθεί από την Επιτροπή για τη Μελέτη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, υπό την προεδρία του τότε Προέδρου της Επιτροπής, Jacques Delors, και συμπεριλαμβανομένων όλων των διοικητών των κεντρικών τραπεζών. Η ομόφωνη έκθεσή τους, που υποβλήθηκε τον Απρίλιο του 1989, ορίζει το στόχο της νομισματικής ένωσης ως πλήρη απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, την πλήρη ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών, αμετάκλητη μετατρεψιμότητα των νομισμάτων, αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς και την πιθανή αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων με ένα ενιαίο νόμισμα. Η έκθεση ανέφερε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί σε τρία στάδια, ξεκινώντας από τον στενότερο οικονομικό και νομισματικό συντονισμό σε ένα ενιαίο νόμισμα με ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τους κανόνες που θα διέπουν το μέγεθος και τη χρηματοδότηση των ελλειμμάτων των εθνικών προϋπολογισμών.

Ρώμης"), για την υλοποίηση του Δεύτερου και του Τρίτου Σταδίου. Αποτέλεσμα αυτού η Διακυβερνητική Διάσκεψη για την ONE, που πραγματοποιήθηκε το 1991. καρπός της, η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 1991 και υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992. Ωστόσο, η Συνθήκη τέθηκε σε ισχύ τη 1 Νοεμβρίου 1993, λόγω καθυστερήσεων κατά τη διαδικασία κύρωσής της, η οποία πέραν της τροποποίησης της σε Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εισήγαγε ακόμα δύο κομμάτια, αυτά του Πρωτοκόλλου Πρωτόκολλο για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αλλά και του Πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος .

Το Δεύτερο Στάδιο της ONE

Το δεύτερο στάδιο της ONE σηματοδοτήθηκε με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ENI) την 1η Ιανουαρίου 1994 και, κατά συνέπεια, τη διάλυση της Επιτροπής των Διοικητών. Το ENI αποτέλεσε κομβικό σημείο ως προς το μεταβατικό στάδιο, το οποίο αποσκοπούσε στην νομισματική ολοκλήρωση στο εσωτερικό της Κοινότητας. Το ENI δεν έφερε καμία ευθύνη για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού αυτή αποτελούσε αποκλειστικό δικαίωμα των εθνικών αρχών. Όσον αφορά τις αγορές συναλλάγματος, το ENI δεν είχε καμία αρμοδιότητα παρέμβασης.

Τα δύο κύρια καθήκοντα του ENI ήταν :

1. να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και τον συντονισμό των νομισματικών πολιτικών, και
2. να αναλάβει τις αναγκαίες προετοιμασίες για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), για την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής και για τη δημιουργία ενιαίου νομίσματος στο τρίτο στάδιο.

Το 1995 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης συμφώνησε το όνομα για το νέο νόμισμα, όπου συμφωνήθηκε να ονομαστεί "ευρώ" και όρισε το σενάριο για τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα, που θα άρχιζε την 1η Ιανουαρίου 1999. Τον Δεκέμβριο του 1996, παρουσιάστηκαν απ' το ENI στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και, στη συνέχεια, στο ευρύτερο κοινό τα σχέδια για τα τραπεζογραμμάτια ευρώ τα οποία επρόκειτο να τεθούν σε κυκλοφορία την 1η Ιανουαρίου 2002.

Τον ίδιο μήνα το ΕΝΙ υπέβαλε έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η οποία αποτέλεσε τη βάση ενός ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις αρχές και τα θεμελιώδη στοιχεία του νέου μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ ΙΙ), το οποίο εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 1997. Αυτοσκοπός του ΕΝΙ ήταν να εκτελεστούν προπαρασκευαστικές εργασίες για τις μελλοντικές νομισματικές και συναλλαγματικές σχέσεις που θα επικρατούσαν στο μέλλον ανάμεσα στη ζώνη του ευρώ και τις άλλες χώρες της ΕΕ.

Τον Ιούνιο του 1997 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης προκειμένου να συμπληρώσει και να προσδιορίσει τις διατάξεις της Συνθήκης που αφορούσαν την ΟΝΕ. Δύο κανονισμοί αποτελούν μέρος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο αποσκοπεί στη διασφάλιση δημοσιονομικής πειθαρχίας όσον αφορά την ΟΝΕ. Το Συμβούλιο με δήλωσή του τον Μάιο του 1998 συμπλήρωσε το Σύμφωνο και ενίσχυσε τις αντίστοιχες δεσμεύσεις. Το Σύμφωνο αναθεωρήθηκε το 2005 και το 2011.

Την περίοδο αυτή και πιο συγκεκριμένα, στις 2 Μαΐου 1998 αποφασίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων πως 11 κράτη μέλη πληρούσαν τα απαραίτητα κριτήρια για την συμμετοχή τους στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ και ταυτόχρονα την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος την 1η Ιανουαρίου 1999. Οι αρχικοί συμμετέχοντες ήταν το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Φινλανδία. Επιπλέον, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων κατέληξαν σε συμφωνία σε πολιτικό επίπεδο για τις προσωπικότητες που επρόκειτο να προταθούν ως μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Την ίδια χρονική περίοδο οι Υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών που υιοθέτησαν το ενιαίο νόμισμα, μαζί με τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των εν λόγω κρατών μελών, αποφάσισαν ότι για τον καθορισμό των συντελεστών μετατροπής του ευρώ θα χρησιμοποιούνταν οι τρέχουσες διμερείς κεντρικές ισοτιμίες των νομισμάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών στο πλαίσιο του ΜΣΙ.

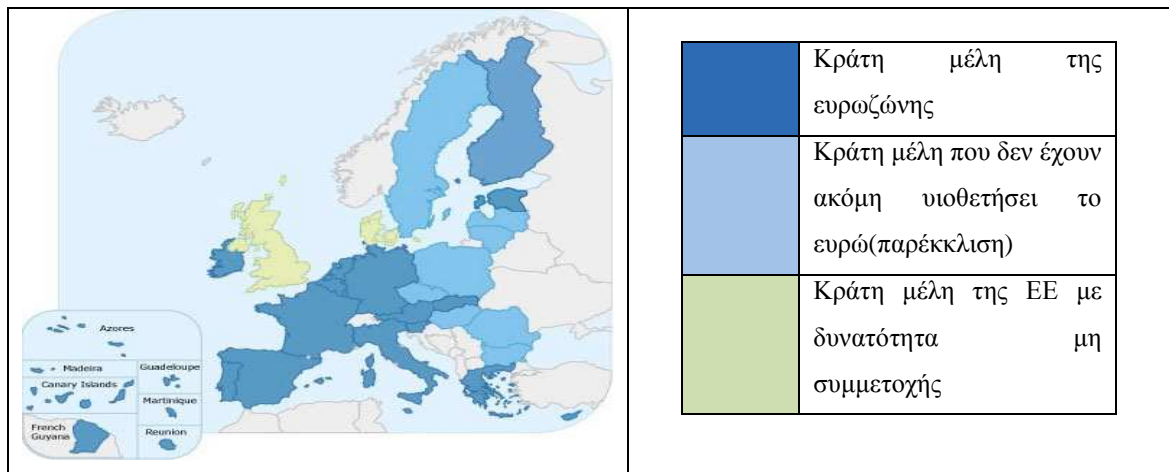
Αφού αποφασίστηκε ποια κράτη μέλη θα υιοθετούσαν το ενιαίο νόμισμα, συνέχεια για τις κυβερνήσεις των κρατών μελών είχε και ο διορισμός του Προέδρου, τον Αντιπροέδρου και τα τεσσάρων μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Η ανάληψη των καθηκόντων τους έγινε την 1η Ιουνίου 1998 και σηματοδότησε την ίδρυση της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών μελών αποτελούν το Ευρωσύστημα, το οποίο διαμορφώνει και προσδιορίζει την ενιαία νομισματική

πολιτική κατά το Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ. Η ημερομηνία ίδρυσης της ΕΚΤ σήμανε ταυτόχρονα και το τέλος του ΕΝΙ, όπου σύμφωνα με το άρθρο 123 (πρώην άρθρο 109Λ) της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το ΕΝΙ τέθηκε υπό εκκαθάριση.

Το Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ

Στις 31 Δεκεμβρίου 1998, οι τιμές μετατροπής μεταξύ του ευρώ και των νομισμάτων των 11 συμμετεχόντων κρατών μελών καθορίστηκαν αμετάκλητα. Την 1η Ιανουαρίου 1999 το τρίτο και τελικό στάδιο της ΟΝΕ ξεκίνησε καθώς τα 11 κράτη μέλη που συμμετείχαν αρχικά στη Νομισματική Ένωση και με την άσκηση ενιαίας νομισματικής πολιτικής υπό την ευθύνη της ΕΚΤ έκαναν την αρχή τους. Συνέχεια είχαν η Ελλάδα(1η Ιανουαρίου 2001), Σλοβενία(1η Ιανουαρίου 2007), Κύπρος και η Μάλτα έναν χρόνο μετά, η Σλοβακία(1η Ιανουαρίου 2009) και τέλος η Εσθονία(1η Ιανουαρίου 2011). Οι κεντρικές τράπεζες των χωρών που εντάχθηκαν στη ζώνη του ευρώ έγιναν μέλη του Ευρωσυστήματος ταυτόχρονα, με την ημέρα της ένταξής τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3:

ΠΗΓΕΣ:

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΦ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ, ΑΘΗΝΑ 2006.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΥΛΟΥ Μ. ΜΑΛΙΝΔΡΕΤΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2000.

ΠΗΓΕΣ WEBSITE:

[HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/HISTORY/EMU/HTML/INDEX.EL.HTML](http://www.ecb.int/ecb/history/emu/html/index.el.html)

[HTTP://EC.EUROPA.EU/ECONOMY_FINANCE/EURO/ADOPTION/INDEX_EL.HTM](http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/adooption/index_el.htm) 24/07/2012

1.3. ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΣΤΟ ΕΥΡΩ.

Τα κριτήρια σύγκλισης είναι μια σειρά από προϋποθέσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφωθεί ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να υιοθετήσει το ευρώ και να ενταχθεί στην Ευρωζώνη. Είναι επίσης γνωστά ως «κριτήρια του Μάαστριχτ» διότι καθορίστηκαν για πρώτη φορά στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Τα (κυρίως οικονομικά) κριτήρια είναι σημαντικά διότι η οικονομία μιας χώρας πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις άλλες οικονομίες της Ευρωζώνης και να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που διασφαλίζουν μακροπρόθεσμη σταθερότητα και αειφόρο ανάπτυξη. Τα κριτήρια αυτά είναι τέσσερα:

- σταθερότητα τιμών
- κατάσταση των δημόσιων οικονομικών
- συμμετοχή στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος
- σύγκλιση των επιτοκίων

Έτσι, όταν ένα κράτος μέλος είναι υποψήφιο να υιοθετήσει το ευρώ, το Συμβούλιο της Ε.Ε. ελέγχει κατά πόσον το κράτος μέλος αυτό πληροί καθένα από τα τέσσερα κριτήρια. Αν όντως τα πληροί, το Συμβούλιο εγκρίνει με απόφασή του την υιοθέτηση του ευρώ από το κράτος μέλος, και αναφέρει λεπτομερώς τις επιδόσεις τού κράτους μέλους ως προς τα κριτήρια σύγκλισης.

Σταθερότητα τιμών

Τα κράτη μέλη πρέπει να παρουσιάζουν διαρκή σταθερότητα των τιμών. Το Συμβούλιο, για να εξετάσει αυτό το κριτήριο, παρακολουθεί το ποσοστό πληθωρισμού τού κράτους μέλους για ένα χρόνο. Στη συνέχεια, συγκρίνει αυτό το ποσοστό με το αντίστοιχο ποσοστό των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών. Αν το ποσοστό τού υποψήφιου κράτους μέλους δεν υπερβαίνει κατά περισσότερο από 1,5% το ποσοστό των τριών καλύτερων κρατών μελών, τότε το κράτος μέλος πληροί το κριτήριο της σταθερότητας τιμών.

Κατάσταση των δημόσιων οικονομικών

Το υποψήφιο κράτος μέλος πρέπει να διαθέτει **βιώσιμα δημόσια οικονομικά**. Με άλλα λόγια, η δημοσιονομική κατάσταση του κράτους μέλους δεν πρέπει να παρουσιάζει υπερβολικό έλλειμμα.

Συμμετοχή στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος

Ο μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών είναι ένας μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ του ευρώ και των νομισμάτων των κρατών μελών που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Κύριος στόχος του είναι να διατηρεί σταθερή την ισοτιμία των ευρωπαϊκών νομισμάτων, αποφεύγοντας υπερβολικές διακυμάνσεις μεταξύ του ευρώ και των εθνικών νομισμάτων.

Ένα κράτος μέλος που είναι υποψήφιο προς ένταξη στο ευρώ πρέπει να έχει συμμετάσχει στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών για τουλάχιστον δύο χρόνια. Επίσης, δεν πρέπει να έχει υποστεί σοβαρή ένταση όσον αφορά την ισοτιμία τού νομίσματός του κατά τη διάρκεια αυτών των δύο χρόνων.

Σύγκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων

Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια υπολογίζονται με βάση τα δάνεια των κρατών μελών, δηλαδή όταν τα κράτη μέλη εκδίδουν ομόλογα ή ισοδύναμα χρεόγραφα.

Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια ενός κράτους μέλους υποψήφιου προς ένταξη στο ευρώ, συγκρίνονται λοιπόν με μία **τιμή αναφοράς**. Σε αυτή την τιμή αναφοράς καταλήγουμε, υπολογίζοντας το μέσο όρο των μακροπρόθεσμων επιτοκίων των τριών κρατών μελών της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών. Το υποψήφιο κράτος μέλος δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά περισσότερο από 2% την τιμή αναφοράς, για να πληροί αυτό το κριτήριο.

Εκθέσεις σύγκλισης

Τα κράτη μέλη που δεν πληρούν τα κριτήρια σύγκλισης αποτελούν αντικείμενο παρέκκλισης από το τρίτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Κεντρική Τράπεζα υποβάλλουν εκθέσεις σύγκλισης για τα κράτη μέλη αυτά, τουλάχιστον ανά διετία. Οι εκθέσεις εξετάζουν την πρόοδο που σημείωσαν τα κράτη μέλη όσον αφορά την τήρηση των κριτηρίων σύγκλισης.

Να υπενθυμίσουμε ότι η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο εξαιρούνται από το τρίτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Τα δύο αυτά κράτη μέλη δεν έχουν, προς στιγμή, την πρόθεση να υιοθετήσουν το ευρώ. Επομένως, οι υποχρεώσεις των κριτηρίων σύγκλισης δεν τα αφορούν.

Πλαίσιο

Τα κριτήρια σύγκλισης έχουν ως νομική βάση το άρθρο 140 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ε.Ε. και αποτελούν αντικείμενο του πρωτοκόλλου αριθ. 13, που έχει προσαρτηθεί στις ιδρυτικές συνθήκες της Ε.Ε. όπως θα επεξεργαστούμε και παρακάτω.

ΠΗΓΗ:

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ, Π. Δ. ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ/Ε. Β. ΠΡΕΒΕΔΟΥΡΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ.

ΠΗΓΗ WEBSITE :

[HTTP://EUROPA.EU/LEGISLATION_SUMMARIES/ECONOMIC_AND_MONETARY_AFFAIRS/INSTITUTIONAL_AND_ECONOMIC_FRAMEWORK/EC0013_EL.HTM](http://europa.eu/legislation_summaries/economic_and_monetary_affairs/institutional_and_economic_framework/ec0013_el.htm) 15.10.2010

2. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ

2.1. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ Κ-Μ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ακολουθούμενη από την Συνθήκη για τη λειτουργία της Ε.Ε. καθώς και τα Πρωτόκολλα , συνιστούν το νομικό καθεστώς κάτω από το οποίο έχουν υποχρέωση να συντονιστούν όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε., μέλη της Ευρωζώνης και μη. Κατά τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ε.Ε. με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας(ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ακολουθώντας την απαραίτητη νομοθετική διαδικασία και αποφασίζοντας σύμφωνα με αυτήν, θεσπίζουν τα μέτρα, τέτοια, που είναι σημασίας για τη χρήση του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ.

Το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ) αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ . Οι δραστηριότητες του ΕΣΚΤ ασκούνται σύμφωνα με τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το καταστατικό του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ. Εν προκειμένω το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ είναι αρμόδιο για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής, ενώ η εκτελεστική επιτροπή είναι εξουσιοδοτημένη να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική σύμφωνα με τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές του διοικητικού συμβουλίου. Στο βαθμό που κρίνεται εφικτό και σκόπιμο και προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία, η ΕΚΤ προσφεύγει στις ΕθνΚΤ για την εκτέλεση των πράξεων που εντάσσονται στα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τους σκοπούς της εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής, οι ΕθνΚΤ μπορούν να ανταλλάσσουν με τα μέλη του Ευρωσυστήματος συγκεκριμένες πληροφορίες για αντισυμβαλλομένους που συμμετέχουν σε πράξεις του Ευρωσυστήματος , όπως δεδομένα σχετικά με τη διενέργεια των εν λόγω πράξεων. Αξίζει να σημειωθεί, πως οι πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος εκτελούνται υπό ομοιόμορφους όρους σε όλα τα κράτη μέλη.

Όπως ορίζει ρητά η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι η εθνική νομοθεσία του, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής του τράπεζας, συμφωνεί με τις Συνθήκες και το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ».

Αναφερόμενοι στο άρθρο 134 για την προώθηση του συντονισμού της πολιτικής των κρατών μελών στο βαθμό που είναι αναγκαίος για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, συνιστάται Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή. Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή έχει την ακόλουθη αποστολή: να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή είτε αιτήσει τους είτε με δική της πρωτοβουλία, να παρακολουθεί την οικονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση των κρατών μελών και της Ένωσης και να συντάσσει τακτικά εκθέσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τα θέματα αυτά, ιδίως όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές σχέσεις με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς. Η επιτροπή που απαρτίζεται από μόνιμους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων έχει την ευθύνη να προετοιμάσει τις εργασίες του Συμβουλίου, όσον αφορά σε κατευθύνσεις και αποφάσεις σχετικά με τη πρόληψη και καταπολέμηση της τρομοκρατίας, σχετικά με το συντονισμό της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών, ακόμα και με μέτρα που αφορούν δημοσιονομικά ζητήματα. Τη δυνατότητα ανάθεσης καθηκόντων στην ΕΚΤ, την έκδοση κερμάτων, αλλαγής είτε προτάσσοντας είτε μετά από διαβούλευση σημείων του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Τις βασικότερες ευθύνες που μας απασχολούν άμεσα τις ορίζουν τα άρθρα 140, 143, 219 -που θα αναλυθούν παρακάτω-, που το Συμβούλιο αναλαμβάνει να ορίσει ποια κράτη μέλη μπορούν να καταργήσουν τη παρέκκλιση, ορίζει την ισοτιμία με την οποία αντικαθιστά το ευρώ το εκάστοτε εθνικό νόμισμα, επιτρέπει ή όχι μέτρα σε περίπτωση δυσχέρειας στο ισοζύγιο πληρωμών κράτους μέλους με παρέκκλιση.

Να εξετάζει λοιπόν, τουλάχιστον μία φορά το έτος, την κατάσταση ως προς την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων και την ελευθερία των πληρωμών, όπως προκύπτουν από την εφαρμογή των Συνθηκών και των μέτρων που λαμβάνει το Συμβούλιο. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλα τα μέτρα που έχουν σχέση με κινήσεις κεφαλαίων και πληρωμές. Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή συντάσσει έκθεση προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο για τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής. Κάθε κράτος μέλος, η Επιτροπή και η ΕΚΤ διορίζουν μέχρι και δύο μέλη της επιτροπής αυτής.

Το Συμβούλιο, προτάσσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ και την επιτροπή που αναφέρεται στο παρόν άρθρο, καθορίζει λεπτομερείς διατάξεις

σχετικά με τη σύνθεση της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη σχετική απόφαση.

Εκτός από τα καθήκοντα που αναφερθήκαμε και αφού υπάρχουν κράτη μέλη με παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 139, «η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή παρακολουθεί τη νομισματική και χρηματοπιστωτική κατάσταση και το γενικό σύστημα αυτών των κρατών μελών και υποβάλλει τακτικά έκθεση προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή για τα θέματα αυτά.»

Για τη δημοσιονομική πειθαρχία όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 136, το οποίο και **δεν ισχύει για τα κράτη μέλη με παρέκκλιση**, που αφορά μέτρα για τη συμβολή στη καλή λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, στα οποία και δεν έχουν δικαίωμα ψήφου τα κράτη μέλη χωρίς ευρώ: α) να ενισχυθεί ο συντονισμός και η εποπτεία της δημοσιονομικής τους πειθαρχίας, β) να χαράσσονται, ως προς τα εν λόγω κράτη, οι προσανατολισμοί οικονομικής πολιτικής, μεριμνώντας ώστε να είναι συμβατοί με τους καθοριζόμενους για το σύνολο της Ένωσης, και γ) να διασφαλίζεται η εποπτεία τους.

Κατά το άρθρο 139, αναφέρεται στα κράτη μέλη για τα οποία το Συμβούλιο δεν έχει ακόμα αποφασίσει ότι πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ. **Οι διατάξεις που ακολουθούν, δεν έχουν εφαρμογή για τα κράτη μέλη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση:** α) υιοθέτηση των τμημάτων των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών που αφορούν τη ζώνη του ευρώ κατά γενικό τρόπο, συνοπτικά σε ότι αφορά το γενικό προσανατολισμό που συνιστά το Συμβούλιο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (άρθρο 121, παράγραφος 2), β) δεσμευτικά μέσα διόρθωσης των υπερβολικών ελλειμμάτων (άρθρο 126, παρ. 9 και 11), γ) στόχοι και καθήκοντα του ΕΣΚΤ (άρθρο 127, παρ. 1, 2, 3 και 5), δ) έκδοση του ευρώ (άρθρο 128), ε) πράξεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (άρθρο 132), στ) μέτρα σχετικά με τη χρήση του ευρώ (άρθρο 133), ζ) νομισματικές συμφωνίες και άλλα μέτρα συναλλαγματικής πολιτικής (άρθρο 219), η) διορισμός των μελών της εκτελεστικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (άρθρο 283, παράγραφος 2), θ) αποφάσεις που καθορίζουν κοινές θέσεις σχετικά με ζητήματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση στο πλαίσιο των αρμόδιων διεθνών οικονομικών οργανισμών και διασκέψεων (άρθρο 138, παράγραφος 1), ι) μέτρα για την εξασφάλιση ενιαίας εκπροσώπησης στο πλαίσιο των αρμόδιων διεθνών οικονομικών οργανισμών και διασκέψεων (άρθρο 138, παράγραφος 2).

Τα κράτη μέλη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση και οι εθνικές κεντρικές τους τράπεζες **εξαιρούνται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις** που προβλέπονται στο πλαίσιο του ΕΣΚΤ, σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΧ του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ.

Το δικαίωμα ψήφου των μελών του Συμβουλίου που εκπροσωπούν κράτη μέλη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση αναστέλλεται κατά τη θέσπιση, από το Συμβούλιο, των μέτρων που προβλέπονται στα άρθρα που απαριθμούνται στην παράγραφο 2, καθώς και στις εξής περιπτώσεις: **α)** συστάσεις προς τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων σταθερότητας και των προειδοποιήσεων (άρθρο 121, παράγραφος 4), **β)** μέτρα που αφορούν τα υπερβολικά ελλείμματα των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ (άρθρο 126, παράγραφοι 6, 7, 8, 12 και 13).

Από την Συνθήκη υπάρχει αντίστοιχο άρθρο που **μεριμνά για τις υποχρεώσεις της ΕΚΤ απέναντι στα κράτη μέλη που είναι σε παρέκκλιση:**

Κατά το άρθρο 141, εφόσον υπάρχουν κράτη μέλη με παρέκκλιση, και με την επιφύλαξη του άρθρου 129, παράγραφος 1, το γενικό συμβούλιο της ΕΚΤ συγκροτείται ως τρίτο όργανο λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ. Επίσης, η ΕΚΤ ως προς τα εν λόγω κράτη μέλη έχει τις εξής ευθύνες: να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών, το συντονισμό των νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών με αποκλειστικό στόχο την εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, να παρακολουθεί τη λειτουργία του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών, να διεξάγει διαβουλεύσεις για θέματα της αρμοδιότητας των εθνικών κεντρικών τραπεζών που επηρεάζουν τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματαγορών, τέλος να ασκεί τα παλαιά καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας, τα οποία είχε αναλάβει προηγουμένως το ΕΝΙ.

Κάθε κράτος μέλος για το οποίο ισχύει παρέκκλιση αντιμετωπίζει τη συναλλαγματική του πολιτική ως πρόβλημα κοινού ενδιαφέροντος. Προς τούτο, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη την πείρα που έχει αποκτηθεί από τη συνεργασία στα πλαίσια του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Επί προσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 143 «σε περίπτωση δυσχερειών ή σοβαρής απειλής δυσχερειών στο ισοζύγιο πληρωμών ενός κράτους μέλους για το οποίο ισχύει παρέκκλιση, οι οποίες οφείλονται είτε σε ολική διατάραξη του ισοζυγίου πληρωμών είτε στο είδος των συναλλαγμάτων που διαθέτει και οι οποίες είναι σε θέση ιδίως να θέσουν σε κίνδυνο τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ή την πραγματοποίηση της

κοινής εμπορικής πολιτικής, η Επιτροπή εξετάζει αμελλητί την κατάσταση αυτού του κράτους, καθώς και τα μέτρα που αυτό έλαβε ή δύναται να λάβει σύμφωνα με τις διατάξεις των Συνθηκών, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που διαθέτει». Η Επιτροπή υποδεικνύει τα μέτρα, τη λήψη των οποίων συνιστά στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Αν η δράση που ανέλαβε ένα κράτος μέλος για το οποίο ισχύει παρέκκλιση και τα μέτρα που υπέδειξε η Επιτροπή αποδεικνύονται ανεπαρκή για να εξαλείψουν τις δυσχέρειες ή την απειλή δυσχερειών, η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, συνιστά στο Συμβούλιο την παροχή αμοιβαίας συνδρομής και τις κατάλληλες μεθόδους. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο για την κατάσταση και τις εξελίξεις της.

Το Συμβούλιο παρέχει, την αμοιβαία συνδρομή. Εκδίδει οδηγίες ή αποφάσεις που καθορίζουν τους όρους και τις λεπτομέρειές της. Η αμοιβαία συνδρομή δύναται ιδίως να συνίσταται: α) σε συντονισμένη δράση ενώπιον άλλων διεθνών οργανισμών, στους οποίους τα κράτη μέλη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση δύνανται να προσφεύγουν, β) σε μέτρα που είναι αναγκαία για την αποφυγή εκτροπών του εμπορίου, αν το ευρισκόμενο σε δυσχέρεια κράτος μέλος για το οποίο ισχύει παρέκκλιση διατηρεί ή επανεισάγει ποσοτικούς περιορισμούς έναντι τρίτων χωρών, γ) σε χορήγηση περιορισμένων πιστώσεων εκ μέρους άλλων κρατών μελών, εφόσον αυτά συμφωνούν. Αν η προτεινομένη από την Επιτροπή αμοιβαία συνδρομή δεν παρασχεθεί από το Συμβούλιο ή αν η παρασχεθείσα αμοιβαία συνδρομή και τα ληφθέντα μέτρα είναι ανεπαρκή, η Επιτροπή επιτρέπει στο κράτος μέλος για το οποίο ισχύει παρέκκλιση και που ευρίσκεται σε δυσχέρεια, να λάβει μέτρα διασφαλίσεως, των οποίων οι όροι και οι λεπτομέρειες καθορίζονται από την Επιτροπή. Το Συμβούλιο δύναται να ανακαλεί την άδεια αυτή και να τροποποιεί τους όρους και τις λεπτομέρειές της.

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 144 σε περίπτωση αιφνίδιας κρίσης του ισοζυγίου πληρωμών και αν δεν ληφθεί αμέσως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 143, παράγραφος 2, κράτος μέλος για το οποίο ισχύει παρέκκλιση μπορεί να λάβει, συντηρητικώς, τα αναγκαία μέτρα διασφαλίσεως. **Τα μέτρα αυτά δεν επιτρέπεται να προκαλούν παρά την ελάχιστη διαταραχή στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ούτε να υπερβαίνουν τα απολύτως απαραίτητα όρια για την αντιμετώπιση των αιφνιδίων δυσχερειών που ανέκυψαν.**

Η Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη ενημερώνονται για τα μέτρα διασφαλίσεως το αργότερο κατά την έναρξη ισχύος τους. Η Επιτροπή δύναται να συστήσει στο Συμβούλιο την αμοιβαία συνδρομή σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 143. Μετά από

σύσταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ότι το εν λόγω κράτος μέλος οφείλει να τροποποιήσει, αναστείλει ή καταργήσει τα ανωτέρω μέτρα διασφάλισης.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

Με την έναρξη του τρίτου σταδίου της ONE η διαδικασία δημοσιονομικού συντονισμού(περιλαμβανομένης και εκείνης της πολυμερούς εποπτείας)συνεχίζει να εφαρμόζεται όπως και κατά το δεύτερο στάδιο σε όλα τα κράτη μέλη , με ή χωρίς παρέκκλιση. Με τον **Κανονισμό 1466/97** του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, καθιερώνεται όμως, η ενίσχυση μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου της ONE της διαδικασίας πολυμερούς εποπτείας των κρατών μελών, πέραν των προβλεπόμενων στη Συνθήκη. Η σχετική διαδικασία διαφοροποιείται πάντως μεταξύ κρατών μελών με και χωρίς παρέκκλιση, καθώς τα μεν πρώτα συνεχίζουν να υποβάλλουν προγράμματα σύγκλισης, ενώ τα δεύτερα υποβάλλουν προγράμματα σταθερότητας. Η διαδικασία δημοσιονομικής πειθαρχίας επιτείνεται κατά τη διάρκεια του τρίτου σταδίου της ONE, καθώς επιβάλλεται πλέον στα κράτη μέλη να αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Ταυτόχρονα, όπως είδαμε και παραπάνω, διευρύνονται οι εξουσίες του Συμβουλίου για την άρση της κατάστασης η οποία μπορεί να δημιουργηθεί αν ένα κράτος μέλος αποκτήσει υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα μετά την είσοδο του στο ευρώ. Επισημαίνεται, όμως, ότι το Συμβούλιο δεν δικαιούται να κάνει χρήση των εν λόγω εξουσιών του έναντι κρατών μελών με παρέκκλιση, διότι σε αυτά δεν εφαρμόζονται ούτε οι σχετικές διατάξεις της Συνθήκης, ούτε του Κανονισμού του Συμβουλίου 1467/97 « για την επιτάχυνση και διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος».

Τέλος, στα κράτη μέλη με παρέκκλιση εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της Συνθήκης που αφορούν στην αμοιβαία συνδρομή και τη λήψη μέτρων διασφάλισης.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ECOFIN²

Σε όσες περιπτώσεις το Συμβούλιο ECOFIN λαμβάνει αποφάσεις σύμφωνα με διατάξεις των άρθρων της Συνθήκης οι οποίες δεν εφαρμόζονται στα κράτη μέλη με παρέκκλιση σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, το δικαίωμα ψήφου των εν λόγω κρατών μελών αναστέλλεται. Αυτό ισχύει αναφορικά με τα ακόλουθα:

- Τη σύσταση του που απευθύνεται προς τις κυβερνήσεις των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση για το διορισμό του προέδρου, του αντιπροέδρου και των λοιπών μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ.
- Την απόφαση για εναρμόνιση των υποδιαιρέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών των κερμάτων σε ευρώ
- Τις αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1-4 του άρθρου 109 της Συνθήκης σχετικά με τη διαμόρφωση της ενιαίας συναλλαγματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ
- Τις αποφάσεις που αφορούν στην άσκηση(από το Συμβούλιο ecofin) αυστηρότερης δημοσιονομικής πειθαρχίας εκείνης που εφαρμοζόταν κατά τη διάρκεια του δεύτερου σταδίου της ONE.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη με παρέκκλιση δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στη ψηφοφορία του Συμβουλίου, με την οποία το Ecofin θα θεσπίζει όσα μέτρα είναι

---

² **ECOFIN:** Το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων αποτελεί, μαζί με το Συμβούλιο Γεωργίας και το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, μια από τις παλαιότερες συνθέσεις του Συμβουλίου. Είναι γενικά γνωστό ως Συμβούλιο Ecofin ή απλώς «Ecofin» και συγκροτείται από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών των κρατών μελών καθώς και από τους Υπουργούς Προϋπολογισμού όταν εξετάζονται θέματα προϋπολογισμού. Το Συμβούλιο Ecofin συνέρχεται μια φορά το μήνα. Το Συμβούλιο Ecofin καλύπτει την πολιτική της ΕΕ σε διάφορους τομείς, στους οποίους περιλαμβάνονται ο συντονισμός της οικονομικής πολιτικής, η οικονομική εποπτεία, η παρακολούθηση της δημοσιονομικής πολιτικής και των δημόσιων οικονομικών των κρατών μελών, το ευρώ (νομικές, πρακτικές και διεθνείς πτυχές), οι χρηματοοικονομικές αγορές και οι κινήσεις των κεφαλαίων καθώς και οι οικονομικές σχέσεις με τις τρίτες χώρες. Αποφασίζει κατά κανόνα με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν διαβουλεύσεως ή στο πλαίσιο διαδικασίας συναπόφασης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με εξαίρεση τα φορολογικά θέματα για τα οποία απαιτείται ομοφωνία. Το Συμβούλιο Ecofin καταρτίζει επίσης και εγκρίνει κάθε χρόνο, μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ανέρχεται σε 100 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου. **Τυπικές συμφωνίες:** το Συμβούλιο ECOFIN μπορεί να συνάπτει τυπικές συμφωνίες για ένα σύστημα συναλλαγματικής ισοτιμίας για το ευρώ. **Γενικοί προσανατολισμοί:** το Συμβούλιο ECOFIN μπορεί να διατυπώνει γενικούς προσανατολισμούς για τη συναλλαγματική πολιτική του Ευρωσυστήματος. Καμία από τις παραπάνω διαδικασίες δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή μέχρι στιγμής. Και στις δύο περιπτώσεις, η ΕΚΤ θα συμμετείχε στη διαδικασία διατυπώνοντας σύσταση ή γνώμη προς το Συμβούλιο ECOFIN. Και οι δύο αυτές θεσμικές διαδικασίες δεν πρέπει όμως να θίγουν τον πρωταρχικό στόχο, δηλ. τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Η δυνατότητα της ΕΚΤ1 να παρεμβαίνει στις αγορές συναλλάγματος δεν περιορίζεται από τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα. Η ΕΚΤ μπορεί επίσης να χρηματοδοτεί παρεμβάσεις μέσω άλλων πράξεων, όπως οι πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων.

αναγκαία για την εισαγωγή του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος σε κράτος μέλος για το οποίο καταργείται το καθεστώς παρέκκλιση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4:

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ	
104 Γ παρ. 9, 11	Επιβολή κυρώσεων κατά τη διάρκεια του τρίτου σταδίου σε περίπτωση ύπαρξης υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.
105 παρ. 1-3, 5	Στόχοι και αρμοδιότητες ΕΣΚΤ
105 Α	Εκδοτικό προνόμιο ΕΚΤ
108 Α	Νομικές πράξεις ΕΚΤ
109	Άσκηση και εφαρμογή συναλλαγματικής πολιτικής
109 Α, παρ. 2 (β)	Εκλογή μελών Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ
Κεφάλαιο ΙΧ (άρθρο 43) Πρωτοκόλλου για το Καταστατικό του ΕΣΚΤ	Παράθεση άρθρων του Πρωτοκόλλου που δεν γεννούν δικαιώματα και υποχρεώσεις για τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση και τις κεντρικές τους τράπεζες.

ΠΗΓΗ: [HTTP://WWW.OTOE.GR/EUROTRAIN/FAQ/EISAGOGI/2/KRATIMP.HTM](http://www.otoe.gr/eurotrain/faq/eisagogi/2/kratimp.htm) 10/02/ 2000

ΠΗΓΗ:

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ, Π.Δ. ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ/Ε. Β. ΠΡΕΒΕΔΟΥΡΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2011.

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.OTOE.GR/EUROTRAIN/FAQ/EISAGOGI/2/KRATIMP.HTM](http://www.otoe.gr/eurotrain/faq/eisagogi/2/kratimp.htm) 10/02/ 2000
[HTTP://WWW.CONSILIUM.EUROPA.EU/POLICIES/COUNCIL-CONFIGURATIONS/ECONOMIC-AND-FINANCIAL-AFFAIRS?LANG=EL](http://www.consilium.europa.eu/policies/council-configuration/economic-and-financial-affairs?lang=el)
[HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/ORG/TASKS/HTML/FOREIGN-EXCHANGE.EL.HTML](http://www.ecb.int/ecb/orga/tasks/html/foreign-exchange.el.html)
[HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/LEGAL/PDF/0201100014-20130103-EL.PDF](http://www.ecb.int/legal/pdf/0201100014-20130103-el.pdf) 03/01/2013

2.1.1. ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ, ΟΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-ΔΑΝΙΑΣ

Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Δανία είναι κράτη μέλη, που χρίζουν άλλης αντιμετώπισης, όπως ορίζεται από το Πρωτόκολλο που ακολουθεί την Συνθήκη για τη λειτουργία της Ε.Ε, καθώς αποτελούν κράτη μέλη της Ε.Ε. που έχουν εξ' αρχής αρνηθεί την είσοδο τους στην Ευρωζώνη. Θα αναφερθούμε στις διατάξεις αυτές, ανά περίπτωση, όπως αυτές διατυπώνονται.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ:

Το Πρωτόκολλο που προσαρτάται με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και με τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίζει ιδιαίτερες διατάξεις και εφαρμογές που έχουν καταλήξει μετά από συμφωνία δύο μερών, αυτού της Ε.Ε. και του Κοινοβουλίου του εκάστοτε κράτους μέλους, στη προκειμένη το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, που το ακολουθεί το Πρωτόκολλο 15.

Παίρνοντας υπ' όψιν ότι, α) στις 16 Οκτωβρίου 1996 και στις 30 Οκτωβρίου 1997, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου γνωστοποίησε στο Συμβούλιο την πρόθεσή της να μην συμμετάσχει στην τρίτη φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, καθώς και β) ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου βασιλείου έχει επιλέξει ως πρακτική να χρηματοδοτεί τις δανειακές της ανάγκες με τη πώληση κρατικών ομολόγων στον ιδιωτικό τομέα, κατέληξαν στα εξής σημεία:

1. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει καμία υποχρέωση να υιοθετήσει το ευρώ, εκτός και αν υπάρξει γνωστοποίηση της σχετικής του πρόθεσης στο Συμβούλιο. Το εν λόγω κράτος διατηρεί όλες του τις εξουσίες στον τομέα της νομισματικής πολιτικής όπως ορίζει η εθνική του νομοθεσία.

2. Το δικαίωμα ψήφου του παίρνει αναστολή σε ότι έχει να κάνει με τις πράξεις του Συμβουλίου που αφορούν διατάξεις σχετικές με την υιοθέτηση των γενικών προσανατολισμών που αφορούν τη ζώνη του ευρώ γενικά, καθώς και στο διορισμό του προέδρου, του αντιπροέδρου και των άλλων μελών της εκτελεστικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Στα άρθρα του Πρωτοκόλλου για το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, που αναφέρονται κατευθύνσεις για τη δραστηριότητα των εθνικών τραπεζών δεν αφορούν

την Τράπεζα της Αγγλίας. Επίσης οι αναφορές στο «εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ³» δεν περιλαμβάνουν το κεφάλαιο το οποίο καλύπτει η Τράπεζα της Αγγλίας, ωστόσο η Τράπεζα της Αγγλίας καταβάλλει το μερίδιό της στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ προς κάλυψη των δαπανών λειτουργίας της, στην ίδια βάση όπως και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με παρέκκλιση.

Εφόσον συνεχίζει να είναι εκτός ευρώ, (και παρά τις διατάξεις του άρθρου 123 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 21.1 του καταστατικού) η κυβέρνησή του δύναται να διατηρήσει την ευχέρεια «Ways and Means»⁴, έναντι της Τράπεζας της Αγγλίας.

Στη περίπτωση που το Ηνωμένο Βασίλειο αποφασίσει την είσοδο του στο ευρώ, δικαιούται να το υιοθετήσει **αν και εφόσον πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις**, ακολουθώντας το άρθρο 140, παράγραφοι 1 και 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΔΑΝΙΑ:

Αντιστοίχως για τη Δανία εφαρμόζεται το Πρωτόκολλο υπ' αριθμό 16. Το παρόν Πρωτόκολλο συμφωνείται και προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παίρνοντας υπ' όψιν τα εξής σχετικά:

- ❖ Το γεγονός πως το Σύνταγμα της Δανίας έχει κατοχυρώσει δικαίωμα να διεξάγει δημοψήφισμα προκειμένου η χώρα να βάλει τέλος στο καθεστώς εξαίρεσης της.
- ❖ Ότι στις 3/11/1993 μετά από τη σχετική γνωστοποίηση της προς το Συμβούλιο βρίσκεται υπό καθεστώς εξαίρεσης, με αποτέλεσμα όλα τα άρθρα και οι διατάξεις των Συνθηκών και του καταστατικού του ΕΣΚΤ που αφορούν παρεκκλίσεις να ισχύουν έναντι της Δανίας.

Σε περίπτωση που αποφασίσει να εισέλθει στο ευρώ και άρα τη κατάργηση του καθεστώτος εξαίρεσης παύουν να ισχύουν τα παραπάνω, καθώς και ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 140 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία τίθεται σε εφαρμογή μόνον εάν το ζητήσει η Δανία.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 3 του καταστατικού, το εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξάνεται αυτομάτως όταν ένα νέο κράτος μέλος εντάσσεται στην ΕΕ και η αντίστοιχη ΕθνΚΤ γίνεται μέλος του ΕΣΚΤ. Η αύξηση υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το ισχύον ποσό του εγγεγραμμένου κεφαλαίου επί το λόγο της στάθμισης των νεοεισερχομένων ΕθνΚΤ προς τη στάθμιση των ΕθνΚΤ που είναι ήδη μέλη του ΕΣΚΤ, εντός της διευρυμένης κλείδας κατανομής.

⁴ Ο **Ways and Means** αναφέρεται στους γενικούς κανόνες, τα έσοδα που απαιτούνται για τη λειτουργία του κράτους ή άλλη πολιτική μονάδα και τα έσοδα, οι μέθοδοι και οι πόροι για την επίτευξη κάποιου σκοπού.

ΠΗΓΗ:

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ, Π. Δ. ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ/Ε. Β. ΠΡΕΒΕΔΟΥΡΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2011.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΔΟΝΑΤΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ 1996.

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.OTOE.GR/EUROTRAIN/FAQ/EISAGOGI/2/KRATIMP.HTM](http://www.otoe.gr/eurotrain/faq/eisagogi/2/kratimp.htm)

[HTTP://WWW.CONSILIUM.EUROPA.EU/POLICIES/COUNCIL-CONFIGURATIONS/ECONOMIC-AND-FINANCIAL-AFFAIRS?LANG=EL](http://www.consilium.europa.eu/policies/council-configurations/economic-and-financial-affairs?lang=el)

[HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/ORG/TASKS/HTML/FOREIGN-EXCHANGE.EL.HTML](http://www.ecb.int/ecb/orga/tasks/html/foreign-exchange.el.html)

2.2. Η ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΜΕ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία ορίζει τη διαδικασία με την οποία ένα κράτος μέλος υπάγεται στην παρέκκλιση και καταργεί το καθεστώς αυτό. Αυτή η διαδικασία δεν εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη. Ειδικές περιπτώσεις αποτελούν η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου και αναφέραμε παραπάνω.

2.2.1 Η ΥΠΑΓΩΓΗ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΜΕΛΟΥΣ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ

Η 1η Ιανουαρίου 1999 ήταν καθοριστική μέρα για το ποια κράτη μέλη θα κατέληγαν στο καθεστώς παρέκκλισης και ποια θα υιοθετούσαν το ευρώ. Σύμφωνα με το άρθρο 121(πρώην άρθρο 109I) η διαδικασία λήψης της απόφασης του συμβουλίου σχετικά με το ποια θα είναι αυτά τα κράτη μέλη αναφέρεται στα επόμενα τρία στάδια:

1. Οι εκθέσεις της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος.

Η Επιτροπή και το ENI υποβάλλουν στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχουν επιτελέσει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους για την επίτευξη της ONE. Οι εκθέσεις αυτές εξετάζουν βασικά εάν η εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της ΕθνΚΤ του, συμβιβάζεται με τα άρθρα 108 και 109 της Συνθήκης και με το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Οι εκθέσεις της Επιτροπής και του ENI λαμβάνουν επίσης υπόψη την εξέλιξη του ECU, τα αποτελέσματα της ολοκλήρωσης των αγορών, την κατάσταση και την εξέλιξη των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών και μια εξέταση των εξελίξεων του κατά μονάδα κόστους εργασίας και άλλων δεικτών τιμών.

Οι εκθέσεις εξετάζουν επίσης εάν τα κράτη μέλη έχουν καταφέρει να πετύχουν τον επιδιωκόμενο υψηλό βαθμό σταθερής σύγκλισης. Αυτό γίνεται με γνώμονα την πλήρωση των ακόλουθων τεσσάρων κριτηρίων από κάθε κράτος μέλος:

Α)Υψηλό βαθμό σταθερότητας τιμών. Η επίτευξη απο ένα κράτος μέλος υψηλού βαθμού σταθερότητας των τιμών καταδεικνύεται από ένα ποσοστό πληθωρισμού το οποίο δεν υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσοστό των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών.

Β) Σταθερότητα δημοσίων οικονομικών. Η σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών καταδεικνύεται από την επίτευξη της δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό (δημοσιονομικό) έλλειμα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 104 Γ(παρ. 6) της Συνθήκης.

Γ) Συναλλαγματική σταθερότητα. Η συναλλαγματική ισοτιμία του νομίσματος του κράτους μέλους πρέπει να είναι διατηρήσιμη για μια διετία τουλάχιστον πριν από την εξέταση της συμμετοχής του στη ζώνη του ευρώ σύμφωνα με τον ΜΣΙ, χωρίς να έχει υποτιμηθεί η κεντρική ισοτιμία του νομίσματος του έναντι οποιουδήποτε άλλου νομίσματος που συμμετέχει στο μηχανισμό.

Δ) Διάρκεια σύγκλισης και συμμετοχής στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η διάρκεια της σύγκλισης που θα έχει επιτευχθεί από το κράτος μέλος και της συμμετοχής του στο ΜΣΙ του ΕΝΣ, αντανakλώμενη στα επίπεδα των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

2. Η απόφαση του συμβουλίου Ecofin.

Οι παραπάνω εκθέσεις μελετώνται από το Συμβούλιο των υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (στη συνέχεια ‘Συμβούλιο Ecofin’) και κατά συνέπεια αποφασίζεται σχετικά με ποιο κράτος μέλος πληροί τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στην ζώνη του ευρώ. Η απόφαση του συμβουλίου Ecofin λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία⁵ μετά από σύσταση της Επιτροπής.

3. Η απόφαση του συμβουλίου σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων.

Εν συνεχεία του δεύτερου σταδίου, το πόρισμα του Συμβουλίου Ecofin διαβιβάζεται στο Συμβούλιο, αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων. Το Συμβούλιο με τη σειρά του ελέγχει και αποφασίζει ποιά κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν το κοινό νόμισμα και με ειδική πλειοψηφία, λαμβάνει την απόφασή του. Καθοριστικό αλλά όχι και δεσμευτικό ρόλο στην απόφαση του Συμβουλίου έχουν οι

---

⁵ Η ειδική πλειοψηφία αντιστοιχεί στον αριθμό των ψήφων που πρέπει να συγκεντρωθούν στο Συμβούλιο, προκειμένου να εγκριθεί μία απόφαση, όταν οι διαβουλευόμενες διεξάγονται βάσει του άρθρου 16 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και του άρθρου 238 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, στο πλαίσιο συναπόφασης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η συνθήκη της Νίκαιας είχε θεσμοθετήσει σύστημα ειδικής πλειοψηφίας βάσει μίας νέας στάθμισης των ψήφων και μίας ρήτρας, αποκαλούμενης «δημογραφικό δίκτυο ασφαλείας». Ο αριθμός των ψήφων που απονέμονται σε κάθε κράτος μέλος σταθμίζονταν, ιδιαιτέρως για τις χώρες με το μεγαλύτερο πληθυσμό, ώστε να μπορεί να διατηρείται η νομιμότητα των αποφάσεων του Συμβουλίου ως προς τη δημογραφική αντιπροσωπευτικότητα. Από 1ης Ιανουαρίου 2007, και μετά τη διεύρυνση της Ένωσης, η ειδική πλειοψηφία επιτυγχάνεται εφόσον συγκεντρώνονται οι 255 από τις 345 ψήφους, και η απόφαση λαμβάνει θετική ψήφο από την πλειοψηφία των κρατών μελών. Επιπλέον, οποιοδήποτε κράτος μέλος δύναται να ζητήσει να εξακριβωθεί εάν η ειδική πλειοψηφία αντιπροσωπεύει ποσοστό τουλάχιστον 62% επί του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης. Στην αντίθετη περίπτωση, το Συμβούλιο δεν λαμβάνει απόφαση.

εκθέσεις της Επιτροπής και του ENI, καθώς και σχετική γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επομένως, μετά την απόφαση του Συμβουλίου καθορίζονται τα κράτη μέλη χωρίς παρέκκλιση, καθώς και εκείνα με παρέκκλιση

2.2.2 Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ

Η κατάργηση του καθεστώτος παρέκκλισης ενός κράτους μέλους γίνεται σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

A) Σύμφωνα με την διαδικασία της πρώτης παραγράφου του άρθρου 109 I της Συνθήκης η επιτροπή και η ΕΚΤ (ενεργώντας μέσω του Γενικού συμβουλίου) υποχρεούνται να υποβάλλουν έκθεση στο Συμβούλιο Ecofin σχετικά με το βαθμό οικονομικής σύγκλισης που έχουν επιτύχει τα κράτη μέλη με παρέκκλιση τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια. Βέβαια δυνατότητα εξέτασης έχει κάθε κράτος μέλος που βρίσκεται σε καθεστώς παρέκκλισης μετά από αίτησή του.

B) Την κατάργηση ενός κράτους μέλους από καθεστώς παρέκκλισης ορίζει το Συμβούλιο Ecofin με ειδική πλειοψηφία. Αυτό επιτυγχάνεται σε διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και συζήτηση στο συμβούλιο, σε επίπεδο αρχηγών ή κυβερνήσεων, μετά από πρόταση της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 109 I(παρ. 1) της Συνθήκης.

Γ) Σε περίπτωση κατάργησης του καθεστώτος παρέκκλισης για ένα κράτος μέλος, το Συμβούλιο Ecofin, με ομόφωνη απόφαση των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση και του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, ορίζει την ισοτιμία με την οποία το εθνικό του νόμισμα θα αντικατασταθεί από το ευρώ. Επίσης αποφασίζει αν χρειάζεται να ληφθούν κατάλληλα μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την ΕΚΤ λαμβάνεται η παραπάνω απόφαση.

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://62.1.43.74/5EKDOSIS/UPLPDFS//DELTIA/1_1998/5_2.PDF](http://62.1.43.74/5EKDOSIS/UPLPDFS//DELTIA/1_1998/5_2.PDF) 07/09/2001

2.3. ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ, ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΠΡΕΛΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΣΚΤ

Στα πλαίσια της ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης με κράτη μέλη που έχουν υιοθετήσει το ευρώ και άλλα που βρίσκονται ακόμα σε παρέκκλιση η υποχρέωση άσκησης νομισματικής και οικονομικής πολιτικής στα πλαίσια της ισορροπης αγοράς και εξέλιξης για την Ευρωπαϊκή Ένωση υφίσταται και για τις δύο περιπτώσεις. Ωστόσο γεννιούνται ειδικές διατάξεις για τα κράτη μέλη που εξακολουθούν να εφαρμόζουν την δική τους οικονομική νομισματική πολιτική.

2.3.1. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) ιδρύθηκε την 1^η Ιουνίου του 1998, αμέσως μετά τη λήψη της απόφασης για την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ, και το διορισμό της πρώτων μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Η πλήρης άσκηση των καθηκόντων ωστόσο άρχισε την 1^η Ιανουαρίου 1999, με την έναρξη του τρίτου σταδίου. Το ΕΣΚΤ περιλαμβάνει:

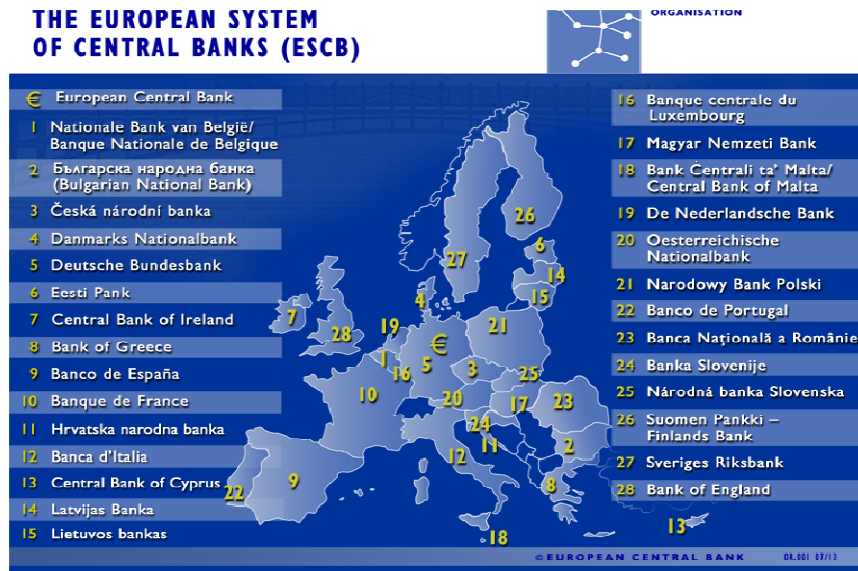
1. την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και
2. τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) και των 27 κρατών μελών της ΕΕ.

Με άλλα λόγια, το ΕΣΚΤ συμπεριλαμβάνει τις ΕθνΚΤ των κρατών μελών της ΕΕ που δεν έχουν υιοθετήσει ακόμη το ευρώ είτε επειδή υπόκεινται σε ειδικό καθεστώς (Δανία και Ηνωμένο Βασίλειο) είτε επειδή είναι χώρες με παρέκκλιση. Στην τελευταία περίπτωση εμπίπτουν σήμερα η Σουηδία και τα 7 από τα 12 κράτη μέλη που έχουν ενταχθεί στην ΕΕ από το Μάιο του 2004 και μετά. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω χώρες έχουν ακόμη το δικό τους εθνικό νόμισμα, για το οποίο εξακολουθούν να ασκούν τη δική τους νομισματική πολιτική, και οι κεντρικές τους τράπεζες διατηρούν προς το παρόν την κυριαρχική τους αρμοδιότητα σε νομισματικά θέματα. Βέβαια, αυτό σημαίνει ότι δεν συμμετέχουν στην εκτέλεση των κύριων δραστηριοτήτων της Νομισματικής Ένωσης, όπως στην άσκηση νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ.

Ωστόσο, οι ΕθνΚΤ των χωρών που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ είναι προσηλωμένες στις αρχές των νομισματικών πολιτικών που στοχεύουν στη σταθερότητα των τιμών. Επιπλέον, ο ευρωπαϊκός Μηχανισμός Συναλλαγματικών

Ισοτιμιών ΙΙ (ΜΣΙ ΙΙ) παρέχει ένα πλαίσιο συνεργασίας με το Ευρωσύστημα σε θέματα νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής. Το θεσμικό όργανο για αυτήν τη συνεργασία είναι το Γενικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5:

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.BANKOFGREECE.GR/PAGES/EL/MONETARYPOLICYEUROSYSTEM/DEFAULT.A](http://www.bankofgreece.gr/pages/el/monetarypolicyeurosystem/default.a)
SPX 07/2013

2.3.2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΟ ΕΣΚΤ

Σε αντίθεση με το πρόσφατο παρελθόν η δημιουργία μιας Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης στα τέλη του 20^{ου} αιώνα είναι ένα μοναδικά ιστορικό γεγονός γενικότερα στην Ευρώπη, γιατί για πρώτη φορά εισάγεται η ιδέα για ένα νέο νομισματικό καθεστώς με ένα ενιαίο νόμισμα για μεγάλο μέρος της ΕΕ. Από την 1^η Ιανουαρίου 2001 τα 12 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα, το ευρώ, αποτελούν περίπου τα 2/3 του συνολικού πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ το ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί όταν τα 10 κράτη μέλη που εντάχθηκαν την 1^η Μαΐου 2004 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υιοθετήσουν και αυτά το ενιαίο νόμισμα όπως και έγινε με 5 από αυτά τα τελευταία χρόνια.

Η δημιουργία μιας ενιαίας νομισματικής πολιτικής στο ευρύτερο Κοινοτικό επίπεδο ήταν φυσιολογικό να επιφέρει άμεσα αλλαγές στο Ευρωπαϊκό Κεντρικό Τραπεζικό Σύστημα. Αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών είναι η ίδρυση της ΕΚΤ που

μαζί με τις ΕθνΚΤ αποτελούν το ΕΣΚΤ. Το ΕΣΚΤ δεν έχει νομική προσωπικότητα αντίθετα νομική προσωπικότητα διαθέτουν η ΕΚΤ, που την αντλεί από το δημόσιο διεθνές δίκαιο και οι ΕθνΚΤ, που την αντλούν από τον εθνικό νόμο που διέπει τη χώρα στην οποία ανήκουν.(1)

Επιπλέον θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο όρος "Ζώνη του Ευρώ" περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ όλων των χωρών μελών της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 107 της συνθήκης, είτε έχουν υιοθετήσει το ευρώ είτε όχι. Σύμφωνα λοιπόν με αυτόν τον ορισμό σήμερα το ΕΣΚΤ αποτελείται από 27 μελη ΕθνΚΤ.

Από την άλλη ο όρος "Ευρωσυστήματος" αναφέρεται στην ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ όλων των χωρών μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Συνεπώς το ΕΣΚΤ αποτελείται από 27 μέλη ενώ το "Ευρωσύστημα" από 17. Οι ΕθνΚΤ που ανήκουν στην "Ζώνη του Ευρώ" έχουν υποχρέωση να συμμετέχουν στο κεφάλαιο της ΕΚΤ ενώ οι ΕθνΚΤ που δεν συμμετέχουν στην "Ζώνη του Ευρώ" οφείλουν να συμμετέχουν στην κάλυψη των λειτουργικών εξόδων σε σχέση με τη συμμετοχή τους στο ΕΣΚΤ καταβάλλοντας ένα ελάχιστο ποσοστό του εγγεγραμμένου κεφαλαίου τους. Για τις χώρες εκτός "Ζώνης του Ευρώ" από 1^η Μαΐου 2001 οι εισφορές αυτές αντιπροσωπεύουν το 7% του εγγεγραμμένου κεφαλαίου τους.(2)

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι ΕθνΚΤ εκτός "Ζώνης του Ευρώ" δεν δικαιούνται μερίδιο στα διανεμητέα κέρδη της ΕΚΤ αλλά ούτε υποχρεούνται να καλύψουν τυχόν ζημιές της. Υπενθυμίζουμε ότι οι ΕθνΚΤ εκτός "Ζώνης του Ευρώ", δεν έχουν δικαίωμα στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την ενιαία νομισματική πολιτική για την Ευρωζώνη, εξακολουθούν να χρησιμοποιούν το εθνικό τους νόμισμα και ασκούν τη δική τους νομισματική πολιτική.

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.ECB.INT/PUB/PDF/OTHER/ESCB_EL.PDF](http://www.ecb.int/pub/pdf/other/escb_el.pdf) 22/08/2008

2.3.3. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ

Ορισμένα απο τα κράτη μέλη της ΕΕ κατά το τρίτο στάδιο της ΟΝΕ δεν υιοθετούν το ευρώ λόγω του ότι δεν πληρούν τα κατάλληλα κριτήρια, ώστε να είναι μέρος της Ευρωζώνης και να έχουν το ευρώ ως εθνικό τους νόμισμα. Στα κράτη μέλη αυτά και για όσο διάστημα συνεχιστεί το καθεστώς παρέκκλισης, σαν επίσημο νόμισμα θα συνεχίζει να υφίσταται το εθνικό τους νόμισμα. Το ευρώ για αυτά τα κράτη μέλη αποτελεί ξένο νόμισμα με συναλλαγματικό κίνδυνο και δεν εφαρμόζονται στην επικράτειά τους οι διατάξεις του σχεδίου Κανονισμού του Συμβουλίου ‘‘σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ’’. Αντίθετα, στα κράτη μέλη με παρέκκλιση εφαρμόζονται ήδη οι διατάξεις του Κανονισμού 1103/97 του Συμβουλίου ‘‘σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ’’. Φυσικο επακόλουθο είναι πως τα κράτη μέλη εκτός ευρωζώνης δεν δεσμεύονται με τις διατάξεις της Συνθήκης και του Καταστατικού αναφορικά με την έκδοση κερμάτων και τραπεζογραμμάτων σε ευρώ καθώς επίσης και μετά την 1η Ιανουαρίου 2002, σε όσα απο τα κράτη μέλη η παρέκκλιση συνεχίζεται δεν εφαρμόζονται ούτε οι διατάξεις των άρθρων 16 και 52 του Καταστατικού, καθώς νόμιμο χρήμα με αναγκαστική κυκλοφορία συνεχίζουν να είναι τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα στις εθνικές νομισματικές μονάδες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6:

Ποιες χώρες υιοθέτησαν το ευρώ – και πότε;

1999	Βέλγιο, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες(Ολλανδία), Αυστρία, Πορτογαλία και Φινλανδία
2001	Ελλάδα
2007	Σλοβενία
2008	Κύπρος, Μάλτα
2009	Σλοβακία
2011	Εσθονία

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://EC.EUROPA.EU/ECONOMY_FINANCE/EURO/INDEX_EL.HTM](http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/index_el.htm) 05/04/2011

Χώρες μέλη της ΕΕ που χρησιμοποιούν το ευρώ: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία και Φινλανδία.

Χώρες μέλη της ΕΕ που δεν χρησιμοποιούν το ευρώ: Βουλγαρία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Λεττονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σουηδία και Τσεχική Δημοκρατία

2.3.4. ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος έχουν νομική προσωπικότητα που είναι διακριτή από αυτή της ΕΚΤ. Καθώς αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του Ευρωσυστήματος, λειτουργούν με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ όσον αφορά την άσκηση των καθηκόντων του.

Οι εξουσίες για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής διατηρούνται για όλα τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση, στα πλαίσια μέσα της λειτουργίας του Γενικού Συμβουλίου. Ωστόσο υπάρχει γραμμή καθοριστική για την αυτονομία άσκησης της νομισματικής πολιτικής, που οριοθετείται από την ανάγκη να εκπληρώνονται τα προαναφερθέντα κριτήρια οικονομικής σύγκλισης, που αφορούν βέβαια στη νομισματική σταθερότητα και την εξέλιξη του επιπέδου των μακροχρόνιων επιτοκίων.

Ωστόσο, **παραμένουν αυτόνομα τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση** στην άσκηση της συναλλαγματικής τους πολιτικής, ενώ συνεχίζεται η ελευθερία τους όσον αφορά τη κατοχή και διαχείριση των συναλλαγματικών τους διαθεσίμων. Η αναφερόμενη αυτονομία τους σίγουρα δεν είναι απεριόριστη, καθώς όλα τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση οφείλουν να αντιμετωπίζουν τη συναλλαγματική τους πολιτική ως «πρόβλημα κοινού ενδιαφέροντος».

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.BANKOFGREECE.GR/PAGES/EL/MONETARYPOLICYEUROSYSTEM/DEFAULT.A
SPX 2008](http://www.bankofgreece.gr/pages/el/monetarypolicyeurosystem/default.aspx)

[HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/ORG/TASKS/HTML/FOREIGN-EXCHANGE.EL.HTML](http://www.ecb.int/ecb/orga/tasks/html/foreign-exchange.el.html)

[HTTP://62.1.43.74/5EKDOSIS/UPLPDFS//DELTA/1_1998/5_2.PDF](http://62.1.43.74/5EKDOSIS/UPLPDFS//DELTA/1_1998/5_2.PDF) 07/09/2001

[HTTP://EC.EUROPA.EU/ECONOMY_FINANCE/EURO/INDEX_EL.HTM](http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/index_el.htm) 05/04/2011

EUROPEAN CENTRAL BANK, "THE MONETARY POLICY OF THE ECB 2004", 2004

EUROPEAN CENTRAL BANK(WWW.ECB.INT)", THE EUROPEAN CENTRAL BANK".

2.4. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΜΣΙ ΙΙ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ.

Με την εισαγωγή του ευρώ, ορίστηκε ο νέος μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών που αντικατέστησε το παλαιό Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ). **Το βασικό αντικείμενο του ΜΣΙ ΙΙ είναι η σύνδεση των νομισμάτων των κρατών μελών εκτός Ευρωζώνης με το ευρώ, ώστε να διατηρηθεί η σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ του ευρώ και των εθνικών νομισμάτων που συμμετέχουν στον ΜΣΙ ΙΙ.** Αποτέλεσμα αυτού είναι η αποφυγή υπερβολικών διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών στην εσωτερική αγορά. (Η συμφωνία του Σεπτεμβρίου του 1998 τροποποιήθηκε αρκετές φορές για τεχνικούς λόγους, όπου και αντικαταστάθηκε για λόγους σαφήνειας και διαφάνειας από την συμφωνία 16ης Μαρτίου 2006).

Με την Συνθήκη για τη σταθερότητα, το συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην ΟΝΕ μεταξύ των κρατών μελών στη ευρωζώνη και των μελών εκτός, οι χώρες που συμφώνησαν στις Βρυξέλλες την 02/03/2012, ήταν: Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Γαλλία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Φινλανδία, Σουηδία. Με την συνθήκη αυτή και την συμφωνία των κρατών μελών υποστηρίζονται οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση, ανταγωνιστικότητα και κοινωνική συνοχή.

«Η παρούσα συνθήκη εφαρμόζεται στα συμβαλλόμενα μέρη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση, όπως ορίζεται στο άρθρο 139 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή με εξαίρεση, όπως αναφέρεται στο πρωτόκολλο (αριθ. 16) σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες της ΕΕ, τα οποία έχουν επικυρώσει την παρούσα συνθήκη, από την ημερομηνία κατά την οποία παράγει αποτελέσματα η απόφαση κατάργησης της εν λόγω παρέκκλισης ή εξαίρεσης, εκτός εάν το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος δηλώσει ότι προτίθεται να δεσμευθεί ενωρίτερα από όλες ή ορισμένες εκ των διατάξεων των τίτλων ΙΙΙ και ΙV της παρούσας συνθήκης».

Οι διαδικασίες λειτουργίας του καθορίστηκαν με συμφωνία της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ των κρατών μελών εκτός της ζώνης του ευρώ. **Ο ΜΣΙ ΙΙ συνδέει τα νομίσματα των κρατών μελών εκτός ζώνης του ευρώ με το ευρώ.** Κέντρο του νέου αυτού μηχανισμού αποτελεί το ευρώ. Ο μηχανισμός λειτουργεί εντός του πλαισίου

πολιτικών προσανατολισμένων προς τη σταθερότητα, όπως απαιτεί η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οι οποίες και ευρίσκονται στον πυρήνα της ΟΝΕ.

2.4.1 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΣΙ ΙΙ

Πρώτον, η σταθερή σύγκλιση των βασικών οικονομικών μεγεθών είναι προϋπόθεση μιας διαρκούς σταθερότητας των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Προς τούτο, κατά το τρίτο στάδιο της ΟΝΕ όλα τα κράτη μέλη πρέπει να ασκούν πειθαρχημένη και υπεύθυνη νομισματική πολιτική που θα τείνει προς τη σταθερότητα των τιμών. Η υγιής φορολογική και διαρθρωτική πολιτική όλων των κρατών μελών είναι, τουλάχιστον, εξίσου ουσιώδης για τη διαρκή σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Δεύτερον, το σταθερό οικονομικό περιβάλλον είναι απαραίτητο για την καλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς και για περισσότερες επενδύσεις, οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση και επομένως εξυπηρετεί το συμφέρον όλων των κρατών μελών. Η ενιαία αγορά δεν θα πρέπει να αντιμετωπίσει κινδύνους από σοβαρές αποκλίσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών ή από υπερβολικές ονομαστικές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ του ευρώ και των άλλων νομισμάτων της ΕΕ, που θα διετάρασσαν τα εμπορικά ρεύματα μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 109 Μ της Συνθήκης, κάθε κράτος μέλος έχει την υποχρέωση να αντιμετωπίζει τη συναλλαγματική του πολιτική ως πρόβλημα κοινού ενδιαφέροντος. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 103 της Συνθήκης εποπτεία της μακροοικονομικής πολιτικής των κρατών μελών από το Συμβούλιο θα διοργανωθεί, μεταξύ άλλων, και με στόχο να αποφευχθούν αποκλίσεις ή διακυμάνσεις αυτού του είδους.

Τρίτον, ο ΜΣΙ ΙΙ θα βοηθήσει ώστε τα εκτός της ζώνης του ευρώ κράτη μέλη που συμμετέχουν σε αυτόν να ακολουθήσουν πολιτική σταθερότητας και να ενισχύσουν τη σύγκλιση, βοηθούμενα έτσι στις προσπάθειές τους να υιοθετήσουν το ευρώ. Ο μηχανισμός θα προσφέρει σε αυτά τα κράτη μέλη στοιχεία αναφοράς για την άσκηση ορθής οικονομικής πολιτικής, γενικότερα, και νομισματικής πολιτικής, ειδικότερα. Ταυτόχρονα, ο μηχανισμός θα συμβάλλει και στην προστασία αυτών των κρατών καθώς και των κρατών που θα υιοθετήσουν το ευρώ από αδικαιολόγητες πιέσεις στις αγορές συναλλάγματος. Σε μια τέτοια περίπτωση θα μπορεί να βοηθήσει τα

εκτός ζώνης του ευρώ συμμετέχοντα κράτη μέλη, όταν τα νομίσματά τους υφίστανται πιέσεις, να λάβουν τα κατάλληλα συνδυασμένα αντίμετρα, περιλαμβανομένων των σχετικών με τα επιτόκια, με συντονισμένη παρέμβαση.

Τέταρτον, ο μηχανισμός θα βοηθήσει επίσης ώστε τα κράτη μέλη που επιδιώκουν να υιοθετήσουν το ευρώ μετά την 1η Ιανουαρίου 1999 να τύχουν μεταχείρισης ίσης με εκείνη των κρατών που θα υιοθετήσουν το ευρώ εξαρχής, όσον αφορά την επίτευξη των κριτηρίων σύγκλισης.

Πέμπτον, ο ΜΣΙ ΙΙ λειτουργεί χωρίς να θίγει τον πρωτεύοντα στόχο της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ, δηλαδή τη σταθερότητα των τιμών. Θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι κάθε προσαρμογή των κεντρικών ισοτιμιών θα γίνεται εγκαίρως ώστε να αποφεύγονται οι μεγάλες αποκλίσεις.

Έκτον, **η συμμετοχή στο ΜΣΙ ΙΙ είναι προαιρετική για τα εκτός ζώνης του ευρώ κράτη μέλη.** Ωστόσο, τα κράτη μέλη υπέρ των οποίων ισχύει παρέκκλιση συμμετάσχουν στο μηχανισμό. Αν ένα κράτος μέλος δεν συμμετέχει στο ΜΣΙ ΙΙ εξαρχής, μπορεί να συμμετάσχει αργότερα.

Έβδομον, ο ΜΣΙ ΙΙ θα βασίζεται σε κεντρικές ισοτιμίες έναντι του ευρώ. Το σύνηθες περιθώριο διακυμάνσεως θα είναι σχετικά ευρύ. Με την τήρηση οικονομικής και νομισματικής πολιτικής προσανατολισμένης προς τη σταθερότητα, οι κεντρικές ισοτιμίες θα παραμείνουν το κέντρο αναφοράς για τα εκτός της ζώνης του ευρώ συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Τέλος, θα υπάρχει αρκετό περιθώριο ελαστικότητας, ιδίως για να ληφθούν υπόψη οι διαφορές ως προς το βαθμό, τους ρυθμούς και τις στρατηγικές οικονομικής σύγκλισης των εκτός της ζώνης του ευρώ κρατών μελών που εισέρχονται στο μηχανισμό. Η συνεργασία στη συναλλαγματική πολιτική θα είναι δυνατόν να ενισχυθεί περισσότερο π.χ. μέσω στενότερης σύνδεσης των ισοτιμιών ευρώ και άλλων νομισμάτων εντός του ΜΣΙ ΙΙ, όταν και εφόσον ενδείκνυται για την πρόοδο προς τη σύγκλιση. Η στενότερη αυτή σύνδεση, ιδίως αν συνεπάγεται στενότερο περιθώριο διακυμάνσεων, δεν θίγει την ερμηνεία του περί ισοτιμιών κριτηρίου που προβλέπει το άρθρο 109 Ι της συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΠΗΓΕΣ : ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ. ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΤΟΜΟΣ Γ', Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ, ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, 2006.

2.4.2 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΣΙ ΙΙ

Για το νόμισμα κάθε συμμετέχοντος στο μηχανισμό κράτους μέλους εκτός της ζώνης του ευρώ καθορίζεται μια κεντρική ισοτιμία έναντι του ευρώ. Θα υπάρχει ένα σύνηθες περιθώριο διακυμάνσεων $\pm 15\%$ της κεντρικής ισοτιμίας. Η παρέμβαση, όταν η ισοτιμία φτάσει τα όρια, θα είναι καταρχήν αυτόματη και απεριόριστη, και θα προβλεφθεί εξαιρετικά βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση. Η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες των άλλων συμμετεχόντων θα μπορούν όμως να διακόψουν την παρέμβαση αν αυτή αντιστρατεύεται τον κύριο στόχο τους. Κατά τη λήψη αυτής της απόφασης θα λαμβάνουν υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες και ιδιαίτερα την ανάγκη να διατηρηθεί η σταθερότητα των τιμών και η αξιόπιστη λειτουργία του ΜΣΙ ΙΙ.

Όπως προβλέπει σαφώς η συμφωνία περί της διαδικασίας λειτουργίας του μηχανισμού ισοτιμιών, η οποία αναμένεται ότι θα συναφθεί ανάμεσα στην ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ, η ευέλικτη χρήση των επιτοκίων θα αποτελέσει σημαντικό χαρακτηριστικό του μηχανισμού, ενώ θα υπάρχει και δυνατότητα συντονισμένης παρέμβασης εντός του περιθωρίου διακυμάνσεως.

Οι αποφάσεις για τις κεντρικές ισοτιμίες και το σύνηθες περιθώριο διακυμάνσεως θα λαμβάνονται με αμοιβαία συμφωνία των υπουργών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, της ΕΚΤ και των υπουργών και των διοικητών των κεντρικών τραπεζών των εκτός της ζώνης του ευρώ κρατών μελών που συμμετέχουν στο νέο μηχανισμό, μέσω μιας κοινής διαδικασίας στην οποία θα συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή. Οι υπουργοί και οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών που δεν συμμετέχουν στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών θα συμμετέχουν στη διαδικασία χωρίς δικαίωμα ψήφου. Όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της αμοιβαίας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, θα έχουν το δικαίωμα να κινήσουν εμπιστευτική διαδικασία που θα αποσκοπεί σε επανεξέταση των κεντρικών ισοτιμιών.

Περιθώρια διακυμάνσεως στενότερα από τα συνήθη και υποστηριζόμενα καταρχήν από αυτόματη παρέμβαση και χρηματοδότηση είναι δυνατόν να ορισθούν, κατά περίπτωση, με επίσημη συμφωνία και κατ' αίτηση ενός κράτους μέλους εκτός της ζώνης ευρώ. Μια τέτοια απόφαση για μείωση του περιθωρίου διακυμάνσεως θα δύναται να ληφθεί από τους υπουργούς των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, την ΕΚΤ και τον υπουργό και το διοικητή της κεντρικής τράπεζας του οικείου κράτους μέλους, μέσω κοινής διαδικασίας στην οποία θα συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και

μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή. Οι υπουργοί και οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών των άλλων κρατών μελών θα συμμετέχουν στη διαδικασία χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Τόσο τα συνήθη όσο και τα στενότερα περιθώρια διακυμάνσεως τελούν υπό την επιφύλαξη της ερμηνείας του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 109 I της συνθήκης.

Οι λεπτομέρειες του μηχανισμού εξαιρετικά βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης θα καθορισθούν με τη συμφωνία που θα συναφθεί από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, σε γενικές γραμμές βάσει του παρόντος διακανονισμού.

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://EUROPEAN-COUNCIL.EUROPA.EU/MEDIA/639238/06_-_TSCG.EL.12.PDF](http://EUROPEAN-COUNCIL.EUROPA.EU/MEDIA/639238/06_-_TSCG.EL.12.PDF) 02/03/2012

[HTTP://EURLEX.EUROPA.EU/NOTICE.DO?MODE=DBL&LANG=EL&IHMLANG=EL&LNG1=EL,EL&LNG2=DA,DE,EL,EN,ES,FI,FR,IT,NL,PT,SV,&VAL=221459:CS](http://EURLEX.EUROPA.EU/NOTICE.DO?MODE=DBL&LANG=EL&IHMLANG=EL&LNG1=EL,EL&LNG2=DA,DE,EL,EN,ES,FI,FR,IT,NL,PT,SV,&VAL=221459:CS)

2.5. ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ - EUROPLUS

Η Σύνοδος Κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αποφάσισε να πάρει μέτρα για τη καταπολέμηση της κρίσης χρέους της ευρωζώνης με: α) τη μεταρρύθμιση της Συνθήκης της Λισσαβόνας με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας β) την υιοθέτηση του Συμφώνου Ανταγωνιστικότητας και Σύγκλισης. Είναι γεγονός, που έχει βάση όπως τη θέτουν οι ηγέτες των κρατών μελών τη πιο βιώσιμη ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση αλλά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των κρατών μελών της Ευρωζώνης.

Το σύμφωνο για το ευρώ(EUROPLUS) υιοθέτησαν όλες οι χώρες της ευρωζώνης, ενώ εκτός της ευρωζώνης το υιοθέτησαν η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Δανία, η Λιθουανία, η Λετονία και η Πολωνία (συμπεριλήφθηκε έτσι το μεγαλύτερο μέρος του ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου), προωθώντας, συνεπώς, την ενδυνάμωση του οικονομικού πυλώνα της νομισματικής ένωσης, μία πιο ποιοτική οικονομική συνεργασία, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη σύγκλιση σε υψηλότερα επίπεδα. Η νέα αυτή προσπάθεια ενίσχυσης του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών για την ανταγωνιστικότητα και τη σύγκλιση στηρίζεται σε τέσσερις κατευθυντήριους άξονες. Σύμφωνα με το κείμενο των συμπερασμάτων:

«Α. Η νέα προσπάθεια μεταρρύθμισης είναι σύμφωνη με την υπάρχουσα οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ και την ενισχύει, παρέχοντας προστιθέμενη αξία. Επιπλέον, είναι συνεπής προς τις υφιστάμενες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Οι νέες αυτές δεσμεύσεις θα ενσωματώνονται εφεξής στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και σταθερότητας και θα υπάγονται στο σύνηθες πλαίσιο εποπτείας.** Τα ετήσια πλάνα για την ανταγωνιστικότητα και την σύγκλιση επισημαίνουν τη σημασία των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών μεγεθών.

Β. Θα είναι επικεντρωμένη και προσανατολισμένη στην κάλυψη πρωταρχικών τομέων πολιτικής με ουσιώδη σημασία για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της σύγκλισης. Συγκεκριμένα, *«Θα αφορά κυρίως δράσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Στους επιλεγέντες τομείς πολιτικής θα συμφωνηθούν κοινοί στόχοι σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων. Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη επιδιώκουν τους στόχους αυτούς εφαρμόζοντας το δικό τους μείγμα πολιτικών και λαμβάνοντας υπόψη τους τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν».* Αναφορικά με τα όρια μεταξύ της κοινοτικής παρέμβασης και της άσκησης πολιτικών από εθνικές κυβερνήσεις, στο Σύμφωνο του ευρώ, παρέχεται στα κοινοτικά όργανα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο) η υποχρέωση να θέτουν τους στόχους και το δικαίωμα στις εθνικές κυβερνήσεις να επιλέγουν εκείνες τον τρόπο, με τον οποίο θα επιτυγχάνουν τα κράτη μέλη τους στόχους τους.

Γ. Όπως περιγράφεται στους στόχους του Συμφώνου: *«Η εκπλήρωση των δεσμεύσεων και η πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων της κοινής πολιτικής θα παρακολουθούνται κατ' έτος -σε πολιτικό επίπεδο- από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ζώνης του ευρώ και των συμμετεχουσών χωρών, με βάση έκθεση της Επιτροπής».* Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι με αυτό τον τρόπο παραχωρούνται στην Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο συγκεκριμένοι ρόλοι στην επίτευξη της διαδικασίας. Η Επιτροπή αναλαμβάνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο της προόδου -σε καθιερωμένη βάση- όπως τον ασκούσε και στη στρατηγική της Λισσαβόνας και στην πολιτική «Ευρώπη 2020». Το Κοινοβούλιο αναλαμβάνει την προώθηση των μεταρρυθμίσεων μέσω της υπαγωγής τους στην κείμενη κοινοτική νομοθεσία. Το Συμβούλιο θα διαδραματίζει έναν ρόλο κριτή - με την μορφή του συλλογικού οργάνου- στο πλαίσιο του οποίου **τα κράτη μέλη κρίνουν και κρίνονται** σχετικά με το αν πληρούν τις απαιτήσεις που προϋποθέτει η διενέργεια των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων. Κατά την ανακοίνωση των 23 αρχηγών κρατών μελών που επικύρωσαν το σύμφωνο, τους στόχους της μεταρρύθμισης του Συμφώνου

Σταθερότητας και Ανάπτυξης αποτελούν οι: 1. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας 2. Προώθηση της απασχόλησης 3. Περαιτέρω συμβολή στη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών 4. Ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.»

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.EKEM.GR/INDEX.PHP?OPTION=COM_CONTENT&VIEW=ARTICLE&ID=1289:EU-RO-PLUS-PAC&CATID=158:---253&ITEMID=277](http://www.ekem.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=1289:EU-RO-PLUS-PAC&catid=158:---253&itemid=277) 2012

3. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε. ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Η οικονομική κρίση που εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια σε όλο το φάσμα της Ε.Ε. γέννησε την ανάγκη να ξανά επεξεργαστεί, να αναδιαμορφώσει, το νομικό πλαίσιο κάτω από το οποίο, θα αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της κρίσης, θα εξαλειφθούν τυχόν ανομοιομορφίες στα μέτρα που παίρνονται, αλλά και θα αποφευχθούν μελλοντικά βαθέματα της κρίσης και άλλες οικονομικές δυσκαμψίες.

Έτσι , οι Ευρωπαίοι Υπουργοί Οικονομικών κατέληξαν σε συμφωνία για την μετατροπή της ΕΚΤ σε Εποπτικό Όργανο των τραπεζών της Ευρωζώνης και για την αλλαγή των κανόνων δικαιώματος ψήφου στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή(ΕΒΑ). Η συμφωνία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από κάποιες εθνικές κυβερνήσεις στην 6^η Σύνοδο Κορυφής στις 13-14/12/2012 , στις Βρυξέλλες.

3.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 5ΕΤΙΑ

Αυτό που ξεκίνησε ως αναταραχή σε ορισμένα τμήματα του χρηματοπιστωτικού συστήματος τον Αύγουστο του 2007 μετατράπηκε στη συνέχεια σε παγκόσμια οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, με σοβαρά αποτελέσματα όπως την πτώχευση πολλών επιχειρήσεων, την τραγική άνοδο της ανεργίας, την απώλεια χρημάτων εκ μέρους των επενδυτών και την παροχή μεγάλων χρηματικών ποσών από τις κυβερνήσεις για την αποτροπή της κατάρρευσης του τραπεζικού συστήματος. Τα παγκόσμια χρηματοπιστωτικά συστήματα εξακολουθούν να δέχονται μεγάλες πιέσεις:

- Οι παγκόσμιες μακροοικονομικές συνθήκες επιδεινώθηκαν σημαντικά.
- Πολλές χρηματοπιστωτικές αγορές βρίσκονται σε δυσπραγία.
- Οι κεντρικές τράπεζες έχουν λάβει μέτρα με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας των χρηματαγορών.
- Οι κυβερνήσεις βοήθησαν τις τράπεζες να αποσύρουν από τους ισολογισμούς τους περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι δύσκολο να αποτιμηθούν.

Η Οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2007, μέχρι σήμερα στο 2013, έχει γίνει αντικείμενο ανάλυσης από πολλούς οικονομικούς οργανισμούς, φορείς και ενώσεις, κύρια ως προς το πώς δημιουργήθηκε, τι επιπτώσεις έχει στα κράτη, ιδιαίτερα στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. -εντός και εκτός ευρώ-, αλλά και για το πόσο θα διαρκέσει. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για όλα τα παραπάνω, τις οποίες και θα καταγράψουμε συνοπτικά. Υπερτερούν κύρια δύο σκοπιές όσον αφορά τα αίτια της κρίσης και έχουν ως εξής: Α. Η θεωρία της τριπλής κρίσης που απειλεί την Ευρωζώνη, η κρίση τραπεζικού τομέα, η κρίση δημοσίου χρέους, η κρίση στάσης επενδύσεων. Β. Η κρίση υπερσυσσώρευσης του κεφαλαίου, πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους και πλασματικό κεφάλαιο. Δεν θα γίνει αντικείμενο επεξεργασίας μας η ανάλυση αυτών των θεωριών, αν και χρειάζεται κύρια να αναφερθούμε τις δυσβάσταχτες συνέπειες που είχε και συνεχίζει να έχει η κρίση για τους λαούς της Ευρώπης, με ευρώ ή χωρίς.

Η απασχόληση και η κοινωνική κατάσταση στην ΕΕ παρέμειναν κρίσιμες κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2012, καθώς η απασχόληση μειώθηκε γενικά και η ανεργία δεν έπαυσε να αυξάνεται, ενώ η οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών παρέμεινε σοβαρή σύμφωνα με την τελευταία τριμηνιαία επισκόπηση για την απασχόληση και την κοινωνική κατάσταση που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι δυσμενείς συνέπειες των δημοσιονομικών περικοπών και της αύξησης της φορολογίας στην απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο γίνονται όλο και πιο εμφανείς σε ορισμένα κράτη μέλη. Στην επισκόπηση επισημαίνεται επίσης ότι η καθαρή μετανάστευση από χώρες εκτός της ΕΕ έχει επιβραδυνθεί και ότι η κρίση έχει επηρεάσει αρνητικά τη γονιμότητα.

Η ανεργία εξακολούθησε να αυξάνεται τον Ιανουάριο του 2013· από αυτήν πλήττονται 26,2 εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ (19 εκατομμύρια στη ζώνη του ευρώ) ή 10,8 % του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (11,9 % στη ζώνη του ευρώ). Το ΑΕγχΠ της ΕΕ συρρικνώθηκε κατά 0,5 % κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2012, σημείωσε δηλαδή τη μεγαλύτερη συρρίκνωση από τις αρχές του 2009. Η συνολική απασχόληση στην ΕΕ μειώθηκε κατά 0,4 % το 2012, με θετικές εξελίξεις αντιληπτές μόνον σε θέσεις εργασίας μερικού χρόνου. Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2012 μόνον, μειώθηκε κατά 0,2 % σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ενώ συνέπειες που επιβαρύνουν το παρόν και το μέλλον της νεολαίας της Ευρώπης αναδεικνύονται και από το γεγονός πώς οι δαπάνες για την κοινωνική προστασία μειώνονται ταχύτερα από ό, τι σε προηγούμενες οικονομικές κρίσεις - αυτό συνεπάγεται με υποχρηματοδότηση σε υγεία, παιδεία σε όλες τις βαθμίδες-, καθώς και η ανεργία των νέων ανεβαίνει σε επίπεδα υψηλότερα από ποτέ, με τη

φτώχεια και την εξαθλίωση, να γίνεται όρος καθημερινότητας για το μεγαλύτερο ποσοστό των μέσων οικογενειών.

ΠΗΓΗ:

«Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ», ΥΛΙΚΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΚΚΕ(14.05.09)

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.INEOBSERVATORY.GR/EREYNITIKES-MONADES/MONADA-OIKONOMIKIS-KRISIS/](http://www.ineobservatory.gr/ereynitikes-monades/monada-oikonomikis-krisis/) 12/2012

[HTTP://WWW.ECB.INT/ECB/ORG/TASKS/HTML/FINANCIAL-STABILITY.EL.HTML](http://www.ecb.int/ecb/orga/tasks/html/financial-stability.el.html)

3.2. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ Η ΕΚΤ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε. ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΝΩΣΗ-ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Σηματοδοτεί ένα μεγάλο βήμα προς τη μεγαλύτερη ενοποίηση για βασικούς λόγους:

1^ο δίνει στη Γερμανία πολιτική κάλυψη για να βάλει περισσότερα λεφτά, μεταφέροντας την Ευρωζώνη πιο κοντά στην ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μέσα από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM-EUROPEAN STABILITY MECHANISM).

2^ο δημιουργεί το επόμενο βήμα για την επίτευξη της περαιτέρω ενοποίησης της ευρωζώνης, στην οποία το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλοι δεν θα λάβουν μέρος, με την ενιαία αγορά, η οποία είναι περιουσία και των 27 κρατών-μελών. Είναι μόλις η πρώτη φορά που η Ε.Ε. αναγνώρισε την ανάγκη για δικαιώματα ψήφου δύο ταχυτήτων με κριτήριο τη κοινωνική θέση κάθε χώρας είτε εντός είτε εκτός ευρωζώνης. **Αναδεικνύει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο και οι άλλες χώρες εκτός της ευρωζώνης δεν βρίσκονται αντιμέτωποι με την επιλογή «όλα ή τίποτα», ότι υπάρχει ένας δρόμος μεταξύ της ένταξης στο ευρώ και της «απομόνωσης».**

Νέοι κανόνες αναφορικά με την ψηφοφορία, προκειμένου να αποφευχθεί ο κατακερματισμός στην ενιαία αγορά.

Γεννιούνται για το Ην. Βασίλειο και τις άλλες χώρες εκτός ευρώ δύο ρίσκα που έχουν να κάνουν με: α. οι τραπεζικοί κανόνες της Ε.Ε. θα είναι γραμμένοι από τους 17 της ευρωζώνης και θα αφορούν και τα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε. β. θα υπάρξει αυξημένη πίεση για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με το ευρώ, για παράδειγμα οίκοι εκκαθάρισης με έδρα το Λονδίνο που διαχειρίζονται με συμβάσεις σε ευρώ προκειμένου να εποπτεύονται από την ΕΚΤ, οδηγώντας τις να μεταναστεύσουν εντός της ευρωζώνης.

Αν και η συμφωνία που επιτεύχθηκε επικεντρώνεται στους κανόνες δικαιωμάτων ψήφου στην ΕΒΑ(Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή) , η οποία κατά κύριο λόγο ασχολείται με τα τεχνικά πρότυπα για τις τράπεζες και τις διαφωνίες μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών (σε αντίθεση με το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό ρυθμιστικό

πλαίσιο που αποφασίστηκε από το Συμβούλιο των υπουργών ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο), καθιέρωσε επίσης διάφορες δικλείδες που θα μπορούσαν να αποτελούσαν μια βάση για το μέλλον:

- Η συμφωνία απαιτεί τη πλειοψηφία μεταξύ των εντός και εκτός κρατών, την αναφερόμενη από το Open Europe ως «αρχή διπλής πλειοψηφίας». Όταν δηλαδή η ΕΒΑ θα λαμβάνει αποφάσεις, θα παίρνει υπ' όψιν την ειδική πλειοψηφία, δηλαδή θα πρέπει να υπάρχει και μια απλή πλειοψηφία για τις χώρες που συμμετέχουν στη τραπεζική ένωση και για τις χώρες που είναι εκτός, προτού να μπορέσει να περάσει. Αυτό στη πράξη σημαίνει πως ότι και να αποφασίσουν αυτές που θα είναι εντός(ins) δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν ποτέ μια ενσωματωμένη πλειοψηφία για να επιβάλλουν τη θέση τους στις εκτός.(outs)
- Η απόφαση που μετατρέπει την ΕΚΤ σε ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, της απαγορεύει ρητά να κάνει διακρίσεις σε βάρος μιας ή ομάδας χωρών, στη βάση της συμμετοχής τους στο ενιαίο νόμισμα. Είναι στοιχείο που ενισχύει τη νομική αρχή, ότι η τραπεζική ένωση δεν μπορεί να περιορίσει την ενιαία αγορά.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες

Είναι ασφαλείς οι συναλλαγές σε ευρώ με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο; Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αυτή τη στιγμή εξετάζει εάν οι απαιτήσεις της ΕΚΤ για τους οίκους εκκαθάρισης με έδρα το Λονδίνο, να έχουν πλέον έδρα την ευρωζώνη και να ελέγχονται από τις αρχές της ευρωζώνης, είναι σύμφωνες με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς. Πρόκειται για μια δικαστική υπόθεση με μαζικές συνέπειες για τη μελλοντική θέση του Ηνωμένου Βασιλείου στην ΕΕ και τις αρχές της μη διάκρισης στην ενιαία αγορά, αλλά επίσης και τα για τις αξίες τρισεκατομμυρίων ευρώ δραστηριότητες που διεξάγονται στο Λονδίνο. Ο νέος κανονισμός της ΕΚΤ περιλαμβάνει μια πρόβλεψη που αναφέρει ότι «τα καθήκοντα που αφορούν την προληπτική εποπτεία των κεντρικών αντισυμβαλλόμενων», δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΕΚΤ. Αυτό αποτελεί μια διασφάλιση ότι η τραπεζική ένωση δεν αυξάνει περαιτέρω την πίεση για τις συναλλαγές του ευρώ που θα εκκαθαρίζονται εντός της ευρωζώνης. Ωστόσο, σε τελική ανάλυση, το κλειδί θα είναι ό,τι αποφασίσει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Με βάση τη συμφωνία, εάν ο αριθμός των εκτός υποχωρήσει κάτω από τους τέσσερις, τότε οι κανόνες ψηφοφορίας της ΕΒΑ θα χρειαστεί να επανεξεταστούν, και μπορεί να ξαναγραφτούν εντελώς. Αυτή τη στιγμή μόνο τρεις χώρες έχουν

δηλώσει ρητά ότι δεν θα συμμετάσχουν στην τραπεζική ένωση: το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και η Δημοκρατία της Τσεχίας. Εάν όλες οι άλλες χώρες αποφασίσουν να ενταχθούν, τότε αυτοί οι κανόνες ψηφοφορίας ίσως πρέπει να αλλάξουν άμεσα. Επιπλέον, δεδομένου ότι ο κανονισμός της ΕΒΑ αποφασίζεται από το Qualify Majority Voting(QMV) και τη συναπόφαση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά ο κανονισμός της ΕΚΤ με ομοφωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο χάνει μεγάλο μέρος από την διαπραγματευτική του ισχύ όταν συμφωνηθεί το τελευταίο.

Είναι μόνο η αρχή

Η παραπάνω συμφωνία αποτυπώνεται ως « η αρχή μιας μακράς διαδρομής προς μια τραπεζική ένωση στην Ε.Ε.», με ένα ενιαίο ταμείο εξυγίανσης να είναι το επόμενο βήμα. Καθώς η τελική συμμετοχή είναι ακόμη αβέβαιη –με χώρες όπως η Σουηδία να έχουν ανοίξει την πόρτα στο να ενταχθούν σε αυτή σε μεταγενέστερη ημερομηνία- και με τις εγγυήσεις για την ενιαία αγορά να αφορούν μόνο την ΕΒΑ παρά μια ευρύτερη συζήτηση για το ρυθμιστικό πλαίσιο, θεωρούνται εγγυημένες περαιτέρω διαπραγματεύσεις για τη σχέση μεταξύ της τραπεζικής ένωσης και της ενιαίας αγοράς.

ΠΗΓΗ:

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ,26/03/13, ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.CAPITAL.GR/](http://www.capital.gr/)

4. Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ.

4.1. ΣΕΝΑΡΙΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

Η Ευρωζώνη είναι μία από τις μεγαλύτερες οικονομίες διεθνώς. Είναι γεγονός ότι το μέλλον της Ευρωζώνης είναι αβέβαιο. Δεν μπορεί να ξέρει με ακρίβεια κανείς πώς η κρίση θα επηρεάσει το μέλλον της Ευρωζώνης, ωστόσο τα σενάρια είναι πολλά και διαφέρουν. Ωστόσο, πρέπει να τα πάρουμε υπ' όψιν μας καθότι οι όποιες συνέπειες αυτής της κρίσης θα αποτελέσουν μοχλό για τη ρύθμιση του νομικού πλαισίου των κρατών μελών της ευρωπαϊκής ένωσης που δεν ανήκουν στην ευρωζώνη.

Παρακάτω αναλύουμε ποια μπορεί να είναι τα σενάρια αυτά και αν όντως υπάρχει περίπτωση ανάκαμψης με στόχο μια Ενωμένη Ευρώπη ή αν όλη αυτή η προσπάθεια αποδειχθεί αναξιόπιστη και αποφέρει την κατάρρευση της Ευρωζώνης.

Όπως προαναφέραμε τα σενάρια είναι τα εξής:

Το πρώτο σενάριο είναι να δούμε μια νομισματική ένωση όπως την σημερινή που θα έχει βγει αλώβητη από την κρίση με στόχο να διατηρηθεί και διευρυνθεί μέσω της ολοκλήρωσης της τραπεζικής ένωσης και μιας περισσότερο ενισχυμένης κοινής δημοσιονομικής πολιτικής, ώστε τελικά να οδεύει και προς μια βαθύτερη πολιτική ενοποίηση. Αυτό βέβαια θα επιτευχθεί με την εισαγωγή όλων των κρατών μελών με παρέκκλιση καθώς επίσης και των χωρών που έχουν κρατήσει εθελούσια το εθνικό τους νόμισμα.

Η Ευρώπη έχει κάνει πολύ δρόμο από τότε που οι ηγέτες της προφήτευαν ότι το ευρώ σύντομα θα ανταγωνίζεται το δολάριο ως παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα. Έχει ακόμα μεγάλες δυνάμεις και με τις σωστές μεταρρυθμίσεις η ΕΕ μπορεί να επιβιώσει και να επιστρέψει στο τέλος σε μεγαλύτερη ευημερία και σταθερότητα. Θα έχουμε δηλαδή μια ισχυρή ευρεία Ευρωζώνη που θα διατρέχει πάντα τον κίνδυνο μιας μελλοντικής νομισματικής κρίσης. Παρ'όλα αυτά η Ευρώπη παραμένει στην αρχή αυτής της διαδικασίας ανανέωσης και όχι στο τέλος της.

Η ευρωζώνη θα επιβιώσει, πλην όμως εν μέσω προβλημάτων. Οι λόγοι είναι ότι στηρίζεται από πολιτικές δεσμεύσεις, και δεύτερον, η ύπαρξή της συμφέρει μακροπρόθεσμα τα περισσότερα κράτη. Εν ολίγοις, υπάρχει η θέληση αλλά και η δυνατότητα να συνεχιστεί το πείραμα της ευρωζώνης.

Το δεύτερο σενάριο μιλά για την ολοκληρωτική διάλυση της νομισματικής ένωσης. Το σενάριο αυτό θα επισπευστεί αν τελικά η κρίση χτυπήσει τις περισσότερες χώρες της ευρωζώνης, ενώ θα έχει αρνητικές συνέπειες στη σταθερότητα της ΕΕ, με παρενέργειες και στα υπολοίπα κράτη μέλη χωρίς ευρώ καθώς και στον υπόλοιπο κόσμο. Οι επιπτώσεις από μια τέτοιου είδους διάλυση της Ευρωζώνης είναι ασύλληπτες. Μόνο κάποιες ακραίες εξελίξεις θα οδηγούσαν τους ηγέτες της ΕΕ σε αυτή τη λύση. Παράλληλα, οι ηγέτες των κρατών μελών της Ευρωζώνης που έχουν προβλήματα, φοβούνται πως η αποχώρηση τους από την ζώνη του ευρώ θα τις περιθωριοποιήσει από τις υπολοιπες.

Από την πλευρά του, ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Κλάους Ρέγκλινγκ, εμφανίζεται βέβαιος ότι η Ευρωζώνη μπορεί να ξεπεράσει την τρέχουσα κρίση. Τονίζει πως: *«Η νομισματική ένωση δεν πρόκειται να διασπαστεί (...) Το οικονομικό τίμημα μιας αποτυχίας θα είναι πολύ υψηλό. Οι πιθανότητες για μια χώρα να εγκαταλείψει το ευρώ, όποια κι αν είναι αυτή, είναι μηδενικές»*. Αυτό σημαίνει πως μια τόσο οδυνηρή διάσπαση θα έχει αρνητικό αντίκτυπο σε όλα τα κρατη μέλη της Ευρωζώνης αλλά και σε αυτά με παρέκκλιση.

Το τρίτο σενάριο προβάλλει ως λύση τη μερική διάσπαση της Ευρωζώνης. Ωστόσο δεν μπορεί να ξέρει κανείς τον τρόπο που θα γινόταν μια τέτοια διάσπαση, ποια κράτη μέλη θα μπορούσαν να βρίσκονται εκτός Ευρωζώνης και ποια συνεργασία θα ήταν δυνατόν να επιτευχθεί μεταξύ τους αλλά και με κράτη μέλη που δεν ανήκουν στην Ευρωζώνη. Κάποια κράτη μέλη της Ευρωζώνης με ισχυρές οικονομίες μπορεί να θεωρούν πως η παραμονή τους δεν συμβαδίζει με την νομισματική σταθερότητα, ενώ κάποια περιφερειακά κράτη, θα αποχωρούσαν αν πίστευαν ότι η δική τους συμμετοχή δεν συμβαδίζει με την ευμάρειά τους. Κανένας από τους δυο δεν βρίσκεται κοντά σε μια τέτοια επιλογή, προς το παρόν. Πιο πιθανές είναι οι αναδιαρθρώσεις των χρεών, παρά η διάσπαση της ευρωζώνης.

Σε μια παράλληλη εξέλιξη, ο πρώην πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γερμανικών Βιομηχανιών Χανς - Ολαφ Χένκελ προβάλλει ως «λύση» τη διάσπαση της Ευρωζώνης και τη δημιουργία μιας νέας νομισματικής ένωσης, που θα αποτελείται από τη Γερμανία, την Αυστρία, την Ολλανδία και τη Φινλανδία. Σε άρθρο του στους «Financial Times», προτείνει οι τέσσερις αυτές χώρες να έχουν το δικό τους, κοινό νόμισμα, και οι υπόλοιπες να παραμείνουν στο ευρώ. Όπως εκτιμά, αν αυτή η διάσπαση σχεδιασθεί και εκτελεσθεί προσεκτικά, το ευρώ θα υποτιμηθεί σε σχέση με

το νέο νόμισμα και έτσι θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των χωρών που θα παραμείνουν σε αυτό και θα τονωθεί η ανάπτυξή τους.

Ένα σενάριο από τα οποία εξελίσσονται, αναφέρει πως: « η ευρωζώνη μπορεί να αποτελείται μόνο από εκείνες τις χώρες που μπορούν να αντεπεξέλθουν στις νέες αυστηρές συνθήκες, που σήμερα σταδιακά επιβάλλονται με γνώμονα τη μελλοντική αρχιτεκτονική της Ευρωζώνης. Η μικρή αυτή ομάδα αναμένεται να αποτελείται από τη Γερμανία και ορισμένες γειτονικές της χώρες με κοινά γεωπολιτικά και οικονομικά συμφέροντα. Η διαδικασία για τη μετάβαση από τη μεγάλη νομισματική ένωση στη μικρή πιθανόν να ξεκινήσει από μια σχετικά μεγάλη χώρα με προβλήματα, π.χ. από την Ισπανία ή την Ιταλία, η οποία θα αποφασίσει να αποχωρήσει από τη μεγάλη νομισματική ένωση».

Ακόμα ένα σενάριο πιθανής μαζικής αποχώρησης από την Ευρωζώνη μεγάλων χωρών, ύστερα από μια τέτοιας διάστασης απόφαση, μια «νέα περιπέτεια» νομισματικής ενοποίησης με οποιαδήποτε άλλη χώρα, θα φαντάζει ανέφικτη, επομένως και θα απολέσουν τα όποια θετικά θα έρθουν από την έξοδό τους από το ευρώ αλλά και από την ανάκτηση των εθνικών εργαλείων όσον αφορά τη συναλλαγματική και νομισματική πολιτική τους.

Σήμερα το ουσιαστικό ερώτημα είναι η τελική διάρθρωση της ευρωζώνης σύμφωνα με τα τρία σενάρια που προαναφέρθηκαν. Η δημιουργία της ευρωζώνης το 1999 ήταν ένα πολιτικό εγχείρημα που τότε θεωρούνταν ότι θα έφερνε την οικονομική και πολιτική ενοποίησή της. Το μεγάλο πρόβλημα για μια ενδεχόμενη ανάπτυξη, και μια δημοσιονομική ανάκαμψη, είναι η απώλεια της ανταγωνιστικότητας εκ μέρους των χρεωμένων χωρών, στα χρόνια της σύγκλισης. Η Ευρωζώνη πρέπει να πετύχει τρεις στόχους: Να σταματήσει τους τραπεζικούς και δημοσιονομικούς πανικούς. Να βοηθήσει τα κράτη με προβλήματα να επανέλθουν. Και να δημιουργήσει κάποιο θεσμικό πλαίσιο, ώστε να αποφεύγονται παρόμοιες κρίσεις στο μέλλον. Στο να τα πετύχει αυτά, η Ευρωζώνη έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα, ότι η εποχή της ευφορίας πέρασε, έχει όμως να αντιμετωπίσει και ένα μεγάλο εμπόδιο, ότι κάποια μέλη της βρίσκονται σε πολύ σοβαρό κίνδυνο.

Αν πάρουμε υπ' όψιν μας τα λεγόμενα της κ. Μέρκελ: «εάν αποτύχει το ευρώ τότε δεν αποτυγχάνει μόνο το νόμισμα, αποτυγχάνει και η Ευρώπη και μαζί της η ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης», σημαίνει ότι το μέλλον της οικονομικής ενοποίησης της Ευρώπης θα επέστρεφε στο παρελθόν. Καμιά απ' αυτές τις επιλογές δεν είναι εύκολη και η καθεμιά τους ενέχει σοβαρές δυσκολίες και μεγάλους κινδύνους για το μέλλον της

Ευρωζώνης καθώς επίσης και των κρατών μελών χωρίς ευρώ. Όποια επιλογή και να γίνει κατά πάσα πιθανότητα θα συνοδευτεί από πολλές μεταβολές.

ΠΗΓΗ WEBSITE:

[HTTP://WWW.RIZOSPASTIS.GR/WWWENGINE/STORY.DO?ID=6411241&PUBLDATE=31/08/2012](http://www.rizospastis.gr/wwwengine/story.do?id=6411241&publdate=31/08/2012)

[HTTP://WWW.TOVIMA.GR/OPINIONS/ARTICLE/?AID=506464](http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=506464) 07/04/2013

[HTTP://WWW.ANTINEWS.GR/2011/03/12/90479/5](http://www.antinews.gr/2011/03/12/90479/5) TOY MARTIN WOLFS A. FINANCIAL TIMES
12/03/2011

[HTTP://WWW.ISPANIA.GR/EIDHSEIS/OIKONOMIA-EPIXEIRHSEIS/1529-SENARIA-GIA-TO-MELLON-THS-ONE](http://www.ispania.gr/eidhseis/oikonomia-epixeirhseis/1529-senaria-gia-to-mellon-ths-one) 09/06/2010 ΑΠΟ [WWW.IMERISIA.GR](http://www.imerisia.gr)

[HTTP://TVXS.GR/NEWS/KOSMOS/SENARIA-APO-TON-FITCH-GIA-MELLON-TIS-EYROZONIS](http://tvxs.gr/news/kosmos/senaria-apo-ton-fitch-gia-mellon-tis-eyrozonis)
03/05/2012

[HTTP://WWW.ENIMEROSI.COM/2011-02-14-11-50-23/2011-02-14-11-56-07/5685-2010-12-16-08-23-43.HTML](http://www.enimerosi.com/2011-02-14-11-50-23/2011-02-14-11-56-07/5685-2010-12-16-08-23-43.html) 16/12/10

[HTTP://WWW.BANKSNEWS.GR/PORTAL/HOME-PAGE/124-TOP-STORY/4966-2012-03-27-21-33-40](http://www.banksnews.gr/portal/home-page/124-top-story/4966-2012-03-27-21-33-40)
27/03/2012

4.2. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΥΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΑΠΟΧΩΡΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ

Η μοναδική πρόβλεψη που γίνεται σε όλο το ιστορικό των συνθηκών από τη γέννηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πάνω στη διαδικασία μιας χώρας που αποχωρεί από την νομισματική ένωση, είναι η αναφορά στο άρθρο 50 της Συνθήκης του Μάαστριχτ αρχικά, που ακολουθείται στη Συνθήκη της Λισσαβόνας το 2007. Το άρθρο 50 αναφέρει ρητά πως: « Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να αποχωρήσει από την Ένωση, σύμφωνα με τους εσωτερικούς συνταγματικούς του κανόνες».

Αυτό μπορεί να συμβεί μετά από σχετική γνωστοποίηση της αποχώρησης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Εφαρμόζοντας τους προσανατολισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Ένωση προβαίνει σε διαπραγματεύσεις και καταλήγει σε συμφωνία με το εν λόγω κράτος που καθορίζει τις ειδικές ρυθμίσεις για την αποχώρησή του, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο των μελλοντικών του σχέσεων με την Ένωση. Η διαπραγμάτευση της συμφωνίας αυτής γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συμφωνία συνάπτεται εξ ονόματος της Ένωσης από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, μετά από την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όλες οι Συνθήκες παύουν να έχουν ισχύ στο εν λόγω κράτος από την ημερομηνία που ισχύει η συμφωνία αποχώρησης ή αν λείπει μια τέτοια συμφωνία τότε 2 χρόνια μετά τη γνωστοποίηση αυτής, εκτός μόνο της περίπτωσης το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει συμφωνήσει με το κράτος αυτό ομόφωνα τη παράταση της προθεσμίας αυτής.

Για τους σκοπούς των παραγράφων 2 και 3, το μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου που αντιπροσωπεύει το αποχωρούν κράτος μέλος δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής ούτε στις συζητήσεις ούτε στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή του Συμβουλίου που το αφορούν.

(Η ειδική πλειοψηφία ορίζεται βάσει του άρθρου 238, παράγραφος 3, στοιχείο β), της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Εάν το κράτος που αποχώρησε από την Ένωση ζητήσει την εκ νέου προσχώρησή του, η αίτηση αυτή υπόκειται στη διαδικασία του άρθρου 49.

ΠΗΓΗ:

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ, 2007.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η μελέτη για το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών της Ε.Ε., αποτελεί σοβαρή αφετηρία για τη κατανόηση της σημασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Είναι πολλοί συγγραφείς που έχουν ασχοληθεί με την οικονομική και νομισματική ένωση, σαν όραμα, σαν προσδοκία, το νομικό πλαίσιο το οποίο διέπει την Ε.Ε. και τα κράτη-μέλη της τα οποία δεν ανήκουν στην Ευρωζώνη, ωστόσο αποτελεί κατά την άποψή μας, πεδίο ακόμα προς διερεύνηση. Η επεξεργασία μας, και η θεωρητική προσέγγιση του θέματος της προκειμένης πτυχιακής, θεωρούμε πως δεν εξάντλησε τις διεθνείς πηγές.

Επειδή επεξεργαζόμαστε από μόνο του το νομικό πλαίσιο, ξεκομμένο από την πολιτική και την οικονομία, είναι δύσκολο να εκφέρουμε -παρόλη την έρευνα μας-, ολοκληρωμένη άποψη. Ωστόσο, η άποψη που μπορούμε να καταθέσουμε , θα μπορούσε να είναι, πως σε γενικά πλαίσια η Ε.Ε., η Επιτροπή και το Συμβούλιο, έχουν μεριμνήσει από τη γέννηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, για όλους εκείνους τους νόμους, οδηγίες, που διέπουν τις Συνθήκες. Βάση και τις εθνικές οικονομίες, ανεξαρτήτως συμμετοχής στο ευρώ, προβλέποντας τις οικονομικές συγκυρίες, την αλληλεξάρτηση των κρατών-μελών μεταξύ τους, αλλά και την εξάρτηση με Τρίτες χώρες, κάνοντας έναρξη από την βάση για ανάγκη: **μίας μεθόδου που θα συνδύαζε την απελευθέρωση του εμπορίου με την οικονομική ολοκλήρωση.**

Επειδή όμως, το νομικό πλαίσιο μιας χώρας, διαμορφώνεται δεμένο με τη πολιτική και την οικονομία της, συμπεράναμε , τα εξής: Η εκδήλωση της γενικευμένης και συγχρονισμένης οικονομικής καπιταλιστικής κρίσης συνέβαλε στην όξυνση των ανισομετριών και των αντιθέσεων. Ανέδειξε ολοκάθαρα την όξυνση των αντιφάσεων και δυσκολιών της αστικής διαχείρισης και γενικότερα τις δυσκολίες για το πέρασμα σε νέο κύκλο διευρυσμένης αναπαραγωγής του κοινωνικού κεφαλαίου.

Αντίστοιχα προβληματιστήκαμε για το ποιος τελικά κερδίζει και ποιος χάνει από τη συμμετοχή ή μη στην Ευρωζώνη. **Τελικά η Ε.Ε., η είσοδος ή μη στην Ευρωζώνη, τι πραγματικά εξυπηρετεί.** Επί πρόσθετα, κατά την άποψή μας, όλο το νομικό πλαίσιο, φτιάχνεται με βάση αυτό το κριτήριο, δηλαδή την μεγιστοποίηση του κέρδους. Συνεπάγεται πως και σε περίοδο οικονομικής κρίσης, το νομικό πλαίσιο που διαμορφώνεται για το ξεπέρασμα της, α. τα μεγαλύτερα οικονομικά αναπτυγμένα κράτη-μέλη της Ε.Ε. είτε είναι στην Ευρωζώνη, είτε όχι, είναι σε πλεονεκτική θέση καθώς κατέχουν μεγαλύτερο κομμάτι στην Ευρωπαϊκή οικονομία, όπως π.χ. η Γερμανία, β. τα κράτη μέλη εκτός Ευρώ, με μικρότερες οικονομίες, όπως π.χ. η

Βουλγαρία, είναι σε ακόμα πιο μειονεκτική θέση, καθώς εξ αρχής η Ε.Ε. δεν έχει συμφέρον από το να επενδύσει για την ανάπτυξή της κατ' επέκταση η φτώχεια και η εξαθλίωση για το λαό της είναι μερικά από τα αντίκτυπα ανά τα χρόνια, γ. η ΕΕ και η Ευρωζώνη δέχονται ισχυρότερα τις πιέσεις του διεθνούς ανταγωνισμού, ενώ δυναμώνουν συνεχώς και οι εσωτερικές αντιθέσεις. Η εκδήλωση νέας οικονομικής κρίσης στην Ευρωζώνη το 2013 και οι διαμορφούμενες συνθήκες στη διεθνή αγορά δείχνουν ότι οι λαοί σε όλα τα κράτη - μέλη της ΕΕ θα βρεθούν σε δυσμενέστερη θέση, θα υποβληθούν σε θυσίες διαρκείας για να θωρακιστεί η ανταγωνιστικότητα των μονοπωλίων.

Οι κοινές στοχεύσεις του μεγάλου κεφαλαίου - που καθορίζουν τη συγκρότηση αλλά και το νομικό πλαίσιο της ΕΕ ως διακρατικής συμμαχίας – *απαντούν στο προβληματισμό που έχουμε εκθέσει* , πώς η Ε.Ε. είναι ένωση των κεφαλαίων των κρατών της Ευρώπης, και όχι των λαών, άρα και δεν έχει σκοπό της την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών, αλλά των οικονομικών της συμφερόντων. **Έτσι, κάνοντας την εκτίμηση μας, χρειάζεται το νομικό- ρυθμιστικό πλαίσιο από τη μία πλευρά, να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στα κράτη μέλη που δεν ανήκουν μεν στην ευρωζώνη, ωστόσο, είναι αποδέκτες των σοβαρών συνεπειών της.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ, Π. Δ. ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ/Ε. Β. ΠΡΕΒΕΛΟΥΡΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ.
2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ-ΔΙΚΑΙΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΝΙΚΟΣ ΜΟΥΣΗΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2005.
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ. ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΤΟΜΟΣ Γ΄, Ι. ΣΙΑΡΗΣ, ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, 2006.
4. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΦ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ, ΑΘΗΝΑ 2006.
5. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΥΛΟΥ Μ. ΜΑΛΙΝΔΡΕΤΟΥ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2000.
6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΔΟΝΑΤΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ 1996.
7. Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΚΕ. ΥΛΙΚΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΚΚΕ, ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ, ΑΘΗΝΑ 2009.
8. ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, 26/03/13, ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

1. www.consilium.europa.eu
2. www.ecb.int
3. www.otoe.gr
4. www.hba.gr
5. www.bankofgreece.gr
6. www.eurlex.europa.eu
7. www.european-council.europa.eu
8. www.ekem.gr
9. www.ineobservatory.gr
10. www.capital.gr
11. www.tovima.gr
12. www.imerisia.gr
13. www.ispania.gr
14. www.rizospastis.gr
15. www.antinews.gr/
16. www.enimerosi.com
17. www.banksnews.gr

